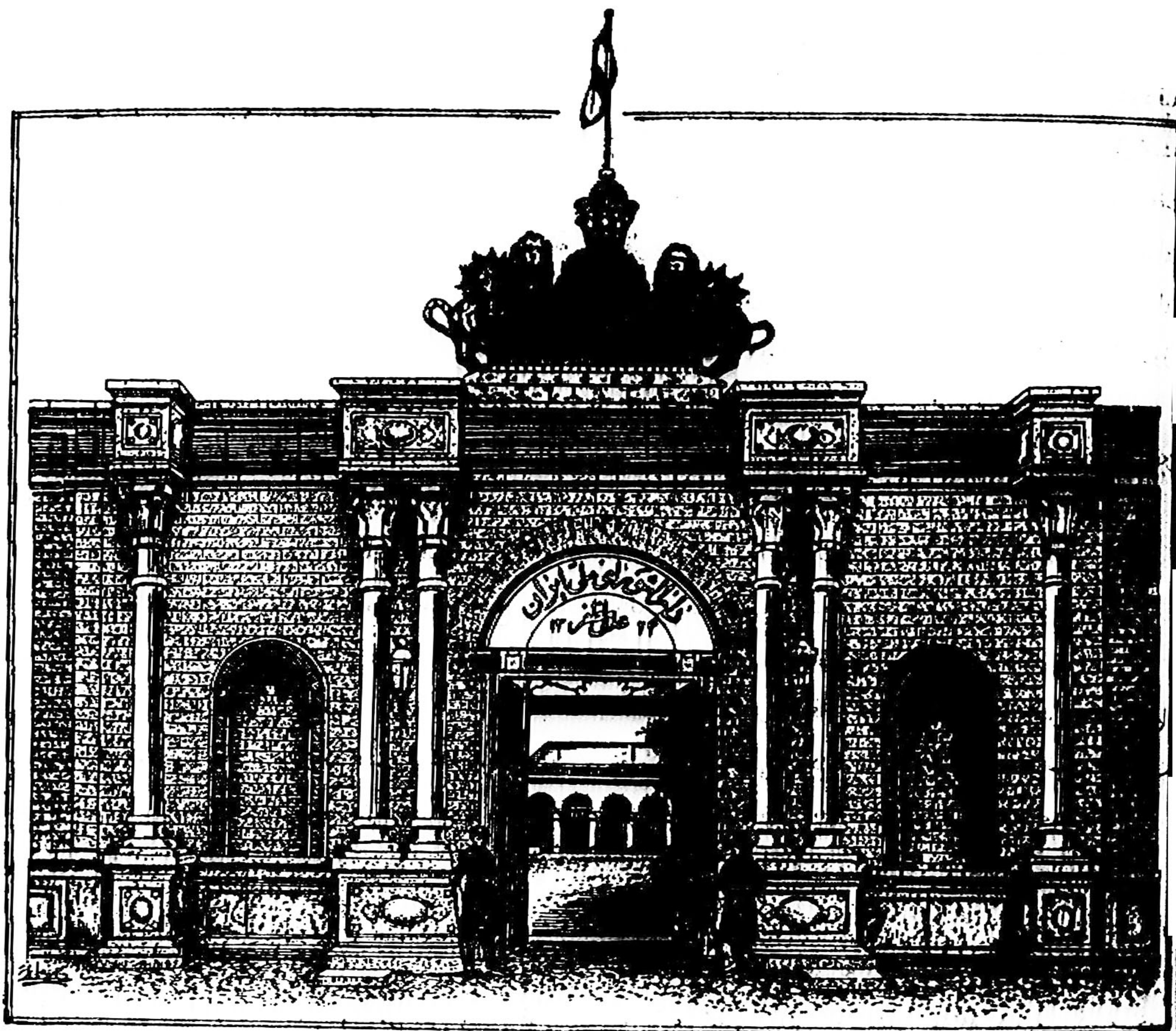

دوره ششم تقنینیه

جلسه ۲۴۰	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۲۰۰
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ ذیقعده الحرام ۱۳۴۶	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود. مطبوعه مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان » قیمت تک شماره يك قران

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مرخصی آقایان دکتر سنک و فرهمند	۴۳۴۱	
۲	مذاکره نسبت به لایحه دولت راجع با اجرای قانون مدنی نازمان اتخاذ تصمیم قطعی کمیسیون پارلمانی عدلیه و تصویب آن	۴۳۴۲	۴۳۴۳
۳	تصویب لایحه دولت راجع به اختیارات کمیسیون پارلمانی عدلیه	۴۳۴۳	۴۳۴۴
۴	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به شش فقره اعتبارات منظوره در بودجه ۱۳۰۷ مملکتی و تصویب آن	۴۳۴۴	۴۳۵۴
۵	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به قرضه کارخانه ریسپان ریسی طهران و تصویب آن	۴۳۵۵	۴۳۶۰
۶	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع باضافه مخارج ۱۳۰۶ نظمیه و تصویب آن	۴۳۶۰	۴۳۶۱
۷	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به پنج فقره اعتبار منظوره در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی و تصویب آن	۴۳۶۲	۴۳۶۴
۸	قانون اجازه اجرای لایحه قانون مدنی تاموقع اعلام رأی قطعی کمیسیون پارلمانی عدلیه	۴۳۶۵	
۹	قانون اجازه اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه	۴۳۶۵	
۱۰	قانون اجازه پرداخت شش فقره اعتبارات منظوره در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی	۴۳۶۵	
۱۱	قانون اجازه پرداخت پنج فقره اعتبارات منظوره در بودجه ۱۳۰۷ مملکتی	۴۳۶۶	
۱۲	قانون پرداخت بیست هزار تومان بعنوان قرض به کارخانه ریسپان ریسی طهران	۴۳۶۶	
۱۳	قانون اجازه پرداخت اضافه مخارج ۱۳۰۶ نظمیه	۴۳۶۷	

مذاکرات مجلس

دوره شانزدهم تقنینیه

صورت هشدهجده مجلس - شماره ۱۸ - دی بهشت ماه ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ ذیقعده الحرام ۱۳۴۶

جلسه ۲۴۰

<p>غائبین با اجازه جلسه قبل آقبان نگهبان - میر ممتاز - حیدری مکرری - دهستانی - میرزا محمد تقی طباطبائی - امیر نیمور کلانی افسر - آقزاده میزواربی - سید حسین آقبان -</p>	<p>(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید) (صورت مجلس بوم یکشنبه شانزدهم اردیبهشت را آقای دولت شامی قرائت نمودند)</p>
--	---

امامی خوئی - جهانشاهی - اسکندری - سلطان محمد خان عامری - نفی زاده

غائبین ای اجازه جلسه قبل

آقایان محمد ولیخان اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین - اعظمی - قوام شیرازی - حاج حسن آقا ملک میرزا حسن خان وزیرق - حاج غلامحسین ملک دبر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان روحی - دشتی - نجومی - آیت الله زاده اصفهانی

دبر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان - ملک مدنی - شریعت زاده - حاج شیخ بیات بهار

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در صورت مجلس نوشته بود نمیدید اختیار کمیسیون میخواستم عرض کنم که نمیدید اختیار کمیسیون است

رئیس - اصلاح میشود دیگر ابرادی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس - دو فقره خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای دکتر سنک از چهاردهم فروردین بدست روز مرخصی تقاضا کمیسیون با نظریه ایشان موافق و خبر آرا تقدیم مجلس میباشد

رئیس - آقای رفیع

رفیع - گرچه بنده با مرخصی های سابق مخالفی ندارم لیکن میخواستم تذکرأ عرض کنم که مجلس شورای ملی يك کارهائی دارد که مجبور است آن کار هارا انجام بدهد آقایان نمایندگان از مرخصی استفاده میکنند و

مرخصی هاشان را درجیب خود میگذارند و در اطراف طهران راه میزنند وقتی نگاه می کنیم می بینیم صدونه نفر از آقایان در مرکز حاضرند ولی در مجلس نمی آیند

بنده خواهش میکنم هر کس مرخصی داده میشود قید شود که همان روز حرکت کند آنوقت با هفتاد نفر همیشه مجلس باز است ولی وقتی که نود و شش نفر نود و هفت نفر در مرکز حاضر باشند و بکمیته در مجلس حاضر نشوند این موجب تعطیل مجلس می شود بالاخره بنده با این مرخصی ها موافقم بشرطی که آقایان هماروز حرکت کنند

رئیس - رأی میگیریم به این خبر آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خبر دیگر

بنحو ذیل قرائت شد

نماینده محترم آقای فرمند از تاریخ حرکت بکام تقاضای مرخصی کرده که کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آرا تصویب و تقدیم میباشد

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض میکنم آقای فرمند یکی از نمایندگان هستند که همه ماها به ایشان علاقه داریم ولی البته به بقاء مجلس بیش از ایشان علاقه داریم اگر مرخصی ایشان تصویب شود بطور قطع بایستی مجلس را تعطیل کنیم و این خوب نیست بالاخره بنده از ایشان خواهش میکنم که این مرخصی را پس بگیرند که باعث تعطیل مجلس نشود

زوار مخبر عرایض - آقای فرمند از نمایندگان هستند که تاکنون هیچوقت غیبتی نداشته اند و کمیسیون عرایض هم همیشه بطوریکه عرض کردم مواظب است که عده از هشتاد نفر کمتر نشود این مرخصی که ایشان گرفته اند از هشتاد نفر بالاتر است از اینجهت کمیسیون تصویب کرد و اینهم که فرمودند از تاریخ حرکت بنده حاضرم اصلاح کنم

رئیس - رأی میگیریم باین خبر آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

وزیر عدلیه - آقایان تصدیق دارند که یکی از کارهایی که وزارت عدلیه بایستی بکند و منتهای سعی را هم برای آن نموده است تهیه لایحه قانون مدنی است که لایحه اش تقدیم میشود البته باید برود بکمیسیون عدلیه ولی از نقطه نظر اینکه يك احتیاج فوق العاده به این قانون داریم این است که يك ماده پیشنهاد شده است و تقاضا شده است تا موقعیکه تکلیف این قانون در کمیسیون عدلیه معلوم شود آقایان موافقت فرمایند که این لایحه را بموقع اجرا بگذاریم

(ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی - البته آقایان نمایندگان محترم تصدیق دارند برای روشن کردن تکلیف افراد و ترتیب معاملات و برای انتظام امور ناهین قضائی تدوین قانون مدنی یکی از ضروریات اجتماعی است نظر به احساس این ضرورت وزارت عدلیه برای تهیه قانون مزبور کمیسیونی از اشخاص مجرب و عالم بعلوم فقهیه تشکیل داده و آن کمیسیون با مطالعه تمام اطراف و جهانی که لازم بود در نظر گرفته شود تا کنون ۹۵۵ ماده تنظیم کرده است که منضم به این لایحه تقدیم می شود

نظر باینکه به آخر دوره ششم مدت کمی مانده نظر به اینکه مصالح قضائی مملکت سرعت گذراندن قانون مزبور را امر میدهد ماده واحده ذیل با قید دو فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آن را میباشد

ماده واحده - دولت مجاز است از روز ۲۰ اردی بهشت ۱۳۰۷ که کابینه لاسیون ملغی است لایحه قانونی مدنی را که بمجلس شورای ملی تقدیم داشته تا وقتی که رأی قطعی کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی اتخاذ و اعلام شود بموقع اجرا گذارد

رئیس - فوریت قسم اول مطرح است آقای رفیع

رفیع - بنده موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای باستانی

باستانی - موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم

رئیس - آقای بامداد

بامداد - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده با اصل این لایحه مخالفی ندارم و در قسمت فوریتش مخالفم چون الان این لایحه رسیده و ما هیچ اطلاعی نداریم خوبست اجازه بدهند که ما يك مطالعه بکنیم آنوقت ممکن است برای فردا که روز چهارشنبه است مجلس تشکیل شود و مطرح شود

رئیس - آقای رفیع

رفیع - اگر چنانچه این لایحه دارای يك ماده بود بنده هم با آقا موافقت میکردم که بگذاریم برای فردا ولیکن تصدیق بفرمائید که ۹۵۵ ماده را آقا امشب نمیتوانید مطالعه و تعمق بفرمائید بلکه نه ماده آن را هم نمیتوانید اشخاص متخصص و علمای فن نشسته اند و این قانون را نوشته اند و البته این قانون هم مربوط در کمیسیون عدلیه و در آنجا هم مطالعه میشود و تکمیل میشود از طرف دیگر ما نباید کارها مان را معطل کنیم زیرا وقتی نداریم شما وقتی که به آن فراز میرسید که در بیستم اردیبهشت کابینه لاسیون الغاء شده بایستی تشکر کنید از مؤسس این کار و بالاخره از هر کس که موجب این کار و سبب آوردن این لایحه بمجلس شد و آن شخص تنها اعلا حضرت همایونی بود و بالاخره حضرت آقا هم بایستی اکتا رشادت موافقت بفرمایند

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است
 رئیس رأی گرفته میشود به فوریت قسم اول آقایان
 موافقین قیام فرمایند
 (اغلب بر خاستند)
 رئیس -- تصویب شد. فوریت قسم دوم مطرح است
 کسی مخالف است؟
 (گفتند خبر)
 رئیس -- رای میگیریم به فوریت قسم دوم آقایان
 موافقین قیام فرمایند
 (اکثر قیام نمودند)
 رئیس -- تصویب شد.
 (ماده واحده بشرح سابق قرائت شد)
 رئیس -- آقای دشتی
 دشتی -- موافقم
 رئیس -- آقای دادگر
 دادگر -- موافقم
 رئیس -- آقای عراقی
 عراقی -- موافقم
 رئیس -- آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب -- بنده توجه آقای وزیر عدلیه را
 بیک عبارتی جلب میکنم مسلم است که این چیزی نیست
 که بنده مخالف باشم و امروز حقیقه یک روز شادی
 و انبساط است که الحمد لله ملت ما بیک مقامی رسیده
 است که بنده در اینجا پشت زبون عرض کردم که
 دیگران کاپیتولاسیون را با شمشیر الفا کردند و ما با قوه
 و نیروی بیداری در هر حال در لایحه عبارت که به
 کمیسیون عدلیه فرستاده میشود و چون این کلمه درش نیست
 محتاج است به اینکه شما دو مرتبه بیک لایحه دیگری
 بیاورید و این اجازه را برای او بگیریید بنده عقیده ام
 این است که این عبارت لازم است و خواستم تذکر
 داده باشم
 وزیر عدلیه -- بنده تصور میکنم مقصود آقا نمایندگان

است این لایحه را بنده تقدیم کردم میبود بکمیسیون
 عدلیه و در لایحه نوشته شده است تا تکلیفش در
 کمیسیون عدلیه همین شده یعنی فرستاده میشود به
 کمیسیون عدلیه
 رئیس -- پیشنهاد آقای دولتمداری
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم لایحه قانون مدنی را که ۹۵۵
 ماده است
 دولتمداری -- چون در ماده قید شده است که قانون
 چند ماده است اگر صلاح میدانید اضافه شود
 وزیر عدلیه -- بنده استدعا میکنم آقا پیشنهادتان
 را پس بگیرد زیرا این قید را لازم ندارد
 دولتمداری -- مسرت کردم
 رئیس -- رأی گرفته میشود ماده واحده آقایانیکه
 موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس -- تصویب شد
 وزیر عدلیه -- بنده اولاً آشکر میکنم از آقایان و
 ضمناً میخواستم استدعا کنم برای لایحه اختیارات کمیسیون
 عدلیه چون بنده در ضمن شرحی که به آقای وزیر
 مالیه عرض کرده بودم لایحه را که تقدیم میکنم هیچ
 پیشنهادی را قبول نکنند آقای وزیر مالیه هم از آن
 نقطه نظر پیشنهادی را که از طرف یکی از آقایان راجع
 به طرح قانونی محاکمه وزراء شده بود قبول نکرده بودند
 والا هم خودشان موافق بودند و هم بنده بنابر این چون
 باسستی به آن لایحه رای داده شود گمان میکنم آقایان
 هم موافقت فرمایند که نسبت به آن رأی گرفته شود
 رئیس -- آقای دادگر
 دادگر -- عرضی ندارم
 رئیس -- ماده واحده قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت میشود)
 ماده واحده -- وزیر عدلیه مجاز است کلیه اوراق

قانونی را که مجلس شورای ملی پیشنهاد نموده و میباید
 در همین طرح قانونی محاکمه وزراء را بعد از تصویب
 کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی بوقع اجرا گذارده
 و پس از آزمایش آنها در عمل به مجلس شورای ملی
 پیشنهاد نماید
 رئیس -- آقای آسید یعقوب
 آقا سید یعقوب -- بنده دیگر عرضی ندارم
 رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قابل توجه
 نده است حالا که رای میگیریم رای قطعی است. رای
 میگیریم به این ماده به ترتیبی که قرائت شد. آقایان
 موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس -- تصویب شد
 وزیر عدلیه -- بنده میخواستم تقاضا کنم که خبر
 کمیسیون بودجه راجع به چند قلم از اعتباراتی که در
 لایحه کل بودجه تقدیم شده است و تقاضا شده بود که
 تجزیه بکنند و بطور فوق العاده تقدیم مجلس شود کمیسیون
 هم همراهی کرده است و خبرش را داده است جزو
 دستور و مطرح شود.
 رئیس -- آقای دادگر
 دادگر بنده در دستور عرض دارم
 رئیس -- بعد از قرائت این لایحه
 (ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده واحده -- مجلس شورای ملی شش فقره اعتبارات
 ذیل منظور در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی را
 تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که از اول
 فروردین ماه ۱۳۰۷ بر طبق قوانین مربوطه کار سازی
 دارد (فقره ۱۶ ماده دوم لایحه بودجه)
 الف -- اعتبار ماهیانه دولت
 برای مخارج غیر مترقبه ۱۳۲۰۰۰۰
 ب -- اعتبار مخارج سری دولت ۳۶۰۰۰۰
 ج -- اعتبار العام دولت ۱۲۰۰۰۰

د -- اعتبار تبلیغات و اعتبارات مخصوصه برای عمران
 خوزستان و لرستان و کردستان ۱۰۰۰۰۰۰
 فقره ۱۷ ماده دوم لایحه بودجه اعتبار آذینا کردن
 افکار عامه باوضاع ایران ۴۵۰۰۰۰۰
 فقره ۲۰ ماده دوم لایحه بودجه اعتبار برای
 تأسیسات عام المنفعه ۶۰۰۰۰۰۰۰
 رئیس -- خوب مقصود این است جزو دستور شود؟
 وزیر مالیه -- بلی
 رئیس -- آقای دادگر
 دادگر -- عرض میکنم اینجا برای بنده يك مشكل
 پیدا شده که آقای وزیر مالیه باید حل کنند بنده
 البته موافق هستم با این دولت و لواحق دولت هم بحسب
 ترتیب مقدم است آقای وزیر مالیه التفات فرمائید
 بکلمه زیادی اوراق دارید و بحض ابراز و اظهار تکلیف
 بنده این است که عقیده خودم را طرد کنم و عقیده
 ایشان را تعقیب کنم ولی ایشان هم باید رعایت بنده را
 بکنند بسیار خوب ما موافقت میکنیم با عقیده ایشان
 ولی بالاخره راجع به حقوق منتظرین خدمت این کی
 باید جزو دستور شود این را به بنده بفرمایند آنوقت
 بنده حاضر
 وزیر مالیه -- بنده از مساعدتی که آقایان نمایندگان
 برای پیشرفت کارهای مملکتی میفرمایند فوق العاده متشکر
 نسبت بمسئله منتظرین خدمت خاطر آقایان مستحضر است
 که سابق بر این در ضمن لایحه بودجه با در ضمن لوابیحی
 که خاطر من نیست يك تبصره بوده است که تکلیف
 منتظرین خدمت را معلوم کرده این تبصره دچار يك
 اشکالاتی شده بود و در غیبت بنده يك ماده برای اصلاح
 او داده شد بنده که مراجعت کردم در اطراف این
 اصلاحی که شده بود میخواستم يك تجدید نظری کنم
 که ناچه اندازه بر اعتبار پرداخت حقوق منتظرین
 خدمت خواهد افزود بنده خواستم این مسئله را کاملاً
 اطلاع پیدا کنم و تحقیقاتی بکنم تا از روی اطلاع و بصورت
 بتوانم اظهار عقیده کنم به این مناسبت چند زوزی مهلت

خواستیم و حالا هم به آقای دادگر وعده میدهم تا روز یکشنبه یا سه شنبه هفته آتی بیشتر تاخیر نشود دادگر -- بسیار خوب -- رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- بنده خورم در کمیسیون بودجه هستم مطالبی که بنظر میرسد در آنجا با آقایان رفقا عرض می کنم ولی چون این لایحه در کمیسیون بودجه با اکثریت تصویب شده است مجبورم که آن ملاحظات را در خود مجلس شورای ملی تکرار کنم و توضیح داده شود این زبانی که بودجه مملکت مجلس میآید بعقیده بنده شاید مطلب چنانکه لازم است واضح نیست این است که بنده میخواهم مطلب همه مان واضح شود بعد اگر رأی میدهید بدهید مطلب این است که چندین سال است که شکایات دائمی در این مجلس بلند است که بودجه صحیحی مجلس نمی آید یعنی بودجه کل مملکت در اینجا نمیآید و همیشه مرتباً عقب می افتند و در اواخر اسفند يك ماده فوری مجلس میآید و چند دقیقه صحبت میشود و آن بودجه که کمیسیون ترتیب داده است او را رأی میدهند وقتی که ما آنوقت اظهار عقیده میکنیم اگر چه وقت هم نیست که تمام عقاید خودمان را درست اظهار کنیم ده بکش را هم نمیتوانیم اظهار کنیم عرض میکنم این بودجه نماینده نقشه دولت است در سیاست مملکت و در سیاست مالی و ترتیب ادارات مملکت و درجه اهمیت آنها و بایستی فرصت داده شود که وکلای ملت در بودجه کل من حیث المجموع نسبت بنایات و مخارج و ترتیب مخارج و تقدیم بعضی مخارج بر مخارج دیگر و صلاحیت زبید بعضی و تقلیل بعضی رأی خود را بدهند و با دولت در اداره امور مملکت و بهترین راهمائی که صلاح است برای اداره سیاست شرکت کنند همیشه اینجا گفته میشود که چون سال به آخر رسیده است ما وعده میدهیم که بودجه سال آینده را زودتر مجلس بدهیم و همه این فرمایشات

و ملاحظات و نظریات حکیمانه که دارید بعد بفرمائید همه آقایان و بنده هم موافقم بعداً میکند و همینطور میماند تا آخر سال آینده حالا این دفعه تنها سالی است که يك امید ظاهری نماداده بودند که بودجه اوایل سال میآید اول سال هم بودجه را مجدداً ترتیب داده اند و بکمیسسیون هم رجوع کرده اند کمیسیون هم مشغول کار است و شاید اگر به این ترتیب باشد عنقریب بودجه تمام شود و بکمال دیگر هم بودجه حاضر شود ولی حالا با يك ترتیب و راه کجی همان مقصود حاصل می شود که ما نمیخواستیم و شکایت داشتیم یعنی بودجه کل به مجلس نمی آید و يك اكلامی از بودجه کل بطور فوری مجلس می آید تفصیلاً هم این است که آن بودجه که در مجلس شورای ملی برای ۱۳۰۶ تصویب شده چاپ شده آنهم اگر بعد مجلس بیاید هر وقت در باب اكلام اوصحبت میشود میگویند همان اكلامی است که پارسال هم تصویب شده و ما چیزی زیاد و کم نکرده ایم آنوقت چند قلم اضافات در آن مینویسند و اسم آن را برمیگردانند و اسمش را میگذازند بودجه ۱۳۰۷ و يك تغییرات جزئی هم درش میدهند و میآورند اینجا حالا موقعی که این بودجه مجلس می آید و باید درش صحبت شود مخصوصاً در اكلامی که امسال اضافه شده باید مذاکره شود و باید دانست که دلایل جدیدش چیست حالا ترتیبی که اتخاذ شده این است که آن اكلام را از بودجه کل بیرون میکشند بعد از چند روز میآورند اینجا که باید این را فوری رأی بدهید آنوقت خود بودجه وقتی میآید مجلس همان چیزی است که در ۱۳۰۶ بوده است بنده با این ترتیب موافق نیستم برای اینکه ما را از انجام وظیفه باز میدازد که يك نظر کلی را جمیع به بودجه کل مملکتی کرده باشیم بنده اوراق لواجی که در اینجا می آید و تقسیم میشود همه را حفظ میکنم چند روز پیش که مرور میکردم دیدم قریب چهل پنجاه لایحه هست که هر روز متصل اعتبار پنججاه هزار تومان صد هزار تومان صد و پنجاه هزار تومان

هشتاد هزار تومان برای فلان چیز و فلان مصرف در مجلس تصویب میکنند و این ترتیب بودجه تصویب کردن نیست برای اینکه در آن مهالکی هم که بودجه هست بودجه را قیراط قیراط که میآورند ولی ما میبینیم که در اینجا از اول سال تا آخر سال قلم قلم میآید و تصویب میشود آنوقت آخر سال می بینیم که هم را تصویب کرده ایم و فرصت مذاکره کافی هم در لزوم و عدم لزومش نمیشود و در اینصورت نظری که شخص در بودجه دارد نمیتواند اظهار کند شما وقتی که هر يك از این اكلام را ملاحظه بفرمائید می بینید يك چیز خیلی مفیدی است و اصلاً دولت يك اعتباری در اینجا نمی آورد که يك ضرر واضح و بدیهی داشته باشد که بگوید يك چیزی را میخواهم خراب کنم بلکه میخواهد آباد کند ولی نظر این است که ما به بینیم آن مواردی که فوائدش برای مملکت بیشتر است و در نظر ملت و وکلای آنها هم اهمیتش بیشتر است آیا به آنها اهمیت داده شده است یا نه ؟ اگر ما بخواهیم این لواج را تصویب کنیم تقریباً شاید دو کرور باشد که ما تصویب کرده ایم برای اموری که فی حد ذاته مستحسن است ولی در درجه اول اهمیت نیست بعد هم که بودجه میآید ما میگوئیم اینجا فلان رشته اصلاحات بودجه اش خیلی ضعیف است بایستی بیشتر باین اهمیت داده شود و حالا خوبست ما پیشنهاد کنیم که يك خمس از عایدات مملکت صرف این کار شود میگویند خیلی چیز ها تا بحال تصویب شده و حالا دیگر اعتباری برای ما باقی نمانده و بنده هر يك از لواجی را که از کمیسیون بودجه مجلس میآید مثل بودجه کل فرض کرده و مطلبی که در بودجه کل دارم باید در اینجا بعرض برسانم اینجا روپمر فته قریب دوپست هزار تومان بلکه سیصد هزار تومان ما اعتبار تصویب میکنیم

حاج آقا رضا رفیع -- هشتصد هزار تومان

تقی زاده -- بلی هشتصد هزار تومان بنده قلم آخر را ملاحظه نکردم بالاخره این مبلغ يك مبلغ کلی است برای چند قلم که در مدت نیمساعت همه اش باید تصویب شود بنده تصدیق میکنم که دولت مخارج غیر مترقبه لازم دارد مخارج سری لازم دارد انعام هم لازم دارد برای عمران خوزستان اعتبارات لازم دارد اینها را تصدیق دارم ولی دولت مخارج جاری بودجه ای را هم لازم دارد اگر آن مخارج دیگری که برای وزارت عدلیه و معارف و وزارت خارجه لازم است آنها هم خیلی فوری است و نمیشود يك ماه تحمل کرد پس چرا آنها را نمیآورند اینجا تصویب کنند اینها را در تحت يك دوازدهم می آورند یعنی به میزانی که ما تا يك ماه دیگر این مخارج را لازم داریم یا این که چنانچه بعضی از آقایان فرمودند که بعضی چیز ها را نمی شود به يك دوازدهم تقسیم کرد شاید بیشتر شود خوب در ماه اول بکفتری بیشتر بعد در ضمن اینکه ما در ده دقیقه يك دوازدهم را تصویب میکنیم اینها را هم در ضمن آن میآورند که مثلاً این هشتصد هزار تومان را هم تصویب کنید بالاخره این ترتیب مخالف آن امیدمائی است که ما داشتیم که بودجه کل به مجلس بیاید و تصویب شود پس لازم است عرض کنم که بعقیده بنده يك رشته اصلاحات مهم در این مملکت هست که خیلی مهمتر از اینها است این مطلب را شاید بنده برای دفعه هزارم عرض کنم و لازم است هر دفعه تکرار کنم بنده معتقدم مفید بودن اینها هستم ولی میگویم که يك چیز های دیگری هست که باین رقم یکی از نمایندگان است برای اینکه وقتی که باین رقم یکی از نمایندگان نگویند که شما گفتید عمران خوزستان لازم نیست مگر خوزستان باید خراب بماند بنده عرض میکنم لازم است مفید است ، نمیگویم لازم نیست این شبیه را هم همیشه باید رفع کنم که بحال استدلال و اعتراض در این زمینه باقی نمانده عرض میکنم لازم است ، مفید است ، ولی ما در رشته

همه خودمان مراقب و مواظب اوضاع جریان امور مملکت ما هستند ...

مدرس -- واقعیست را آنها میدانند

تقی زاده -- و میدانند که در چه رشته ها مازنی میکنند و در چه رشته ها ترقی نمیکنیم و اگر در آن رشته هائی که مازنی نمیکنیم شاید هزار تومان معارف مملکت صرف نکنید و در عوض آن صد هزار تومان را به روزنامه نویس بدهید و بگوئید که بنویسید صدی نود و نه تالی این مردم سواد دارند این دروغ را نمیشود به کله مردم خارج راسخ و مستقر کرد آنها خوب میدانند که ما در چه رشته سیر و ترقی میکنیم ...

مدرس -- روز نامه نویس پول را میگیرد اما نمی نویسد

تقی زاده -- البته قانون مدنی مملکت آمد به دو فوریت و به لایحه اش هم رأی دادیم در صورتیکه مطالعه هم نشده بود میفرمایند بعد مطالعه بشود این یکی از ترقیاتی است که همه دنیا میدانند اما وقتی میخواهید آن رشته هائی که ترقی نکرده اید و ترقی ندارد آنها را معتقد کنید ابدأ فایده ندارد ...

عراقی -- ما میخواهیم راست ها را بگیریم

تقی زاده -- راست ها را خوب میدانند و راست ها را هم هیچکس نمیتواند دروغ بگوید ...

عراقی -- هزار دروغ میگویند

مدرس -- این مخارج و این پول برای دروغ گفتن است

(صدای زنگ رئیس)

تقی زاده -- اجازه بفرمائید بنده هم باندازه حضرت عالی روزنامه های خارج را میخوانم در آنجا ها وقتی که چیزی مخالف حقایق در باره ایران میگویند حقیقه دلم بدرد میآید ولی عرض میکنم حالا نسبت بزمانهای سابق خیلی این کار کمتر شده است و اگر اشتباهاتی هست خود سفراء دولت باید آنجا تکذیب کنند و توضیح بدهند ...

رفیع -- خبر رویت را ملاحظه کنید

تقی زاده -- خبر رویت را همیشه ما در مجلس دوره دوم و سوم هم دیده ایم که چطور بود ...

مدرس -- خبر رویت را همین جا درست میکنند

تقی زاده -- خلاصه بنده عقیده خودم را عرض میکنم و باید این مطلب را توضیح بدهم و هیچ اشتباهی در این باب برای من نیست شاید بعضی اشخاص خیال کنند که فلان مطلب که قطعاً پیش نمیرود آنکلیفش همین است اینطور نیست ما وکیل شده ایم از طرف ملت که آنچه بنظرمان میرسد و صلاح میدانیم این جا بگیریم و متذکر شویم این مطلب چاپ میشود و اسم عامه میرسد بعد هم شاید موکلین جنابعالی هم با ما همراه میشوند و از شما خواهش میکنند که آقا در موقعی که انتخاب میشود این عقیده را اظهار و دنبال کنید

با اینکه خودتان هم البته انصاف کامل دارید و بعد از تجربه برای شما روشن میشود بنده عرض میکنم این پول را که در اینجا مصرف این کار میسرانید فقره مهمی نیست البته اگر پول زیاد داشته باشید خوبست مفید است مستحسن است ولی وقتی که در یک مملکتی که در پایتخت او وزارت معارف مدرسه اکار شبانه را که شاگرد کفش دوز و جمال و نوکر جنابعالی در آنجا خط و سواد یاد میگیرند برای صرفه جوئی شش هزار تومان موقوف میکنند دیگر در آن مملکت چهل و پنجهزار تومان نمیدهند که روزنامه نویسهای خارج داده شود ...

آقا سید یعقوب -- کم داده ایم به ممالک دیگر نگاه کنید

تقی زاده -- ممالک دیگر برای معارف خودشان صد ها میلیون پول میدهند بنده از حضرتعالی استدعا میکنم شریف بیاورید بیرون بنده يك کتابی دارم می آورم و شما نشان میدهم ...

آقا سید یعقوب -- بنده عقیده شما را تمام میدانم

در دوره پنجم هم دیدم

تقی زاده -- که آن ممالک برای معارف و صحتشان چه قدر میدهند با مور خارجهشان چه میدهند آنها را مقایسه کنید ما نمیگوئیم نمیدهند ولی هر کدام از آن ممالک که باین کارها چهل هزار تومان میدهند ده میلیون تومان هم در مملکت خودشان میدهند برای مدارس اکار و کلاس های ابتدائی برای با سواد کردن دهانی ها و ایلات و برای اینکه این بدبختها با سواد شوند و ملتفت شوند که وقتی ناخوش میشوند باید روند پیش حکیم با وقتی که واکنش و بلاء بشان میزنند بفهمند و مانع نشوند این است که بنده معتقدم که اینها بودجه کل است و عرضی که بنده در این باب میکنم راجع بقلم مخصوصی نیست این بودجه کل است ما هشتصد هزار تومان امروز و پنجاه هزار تومان روز دیگر برای سچل احوال و فلان تصویب میکنیم پس دیگر فرصت داده نمیشود که ما عقاید اساسی خودمان را در بودجه کل و سیاست مالی مملکت و اینکه کدام يك از این اصلاحات مهمتر است و تقدم ر دیگری دارد عرض کنیم بنده شخصاً علاقه مند و آرزوی کنم که این جا برای معرفت عمومی مملکت بیشتر صرف شود اگر دولت در بودجه خودش يك وجه کافی لایقی برای معارف مملکت و برای فوائد اقتصادی و برای صحت مملکت منظور بکنند بنده در قلم های دیگر بودجه همیشه همراه و رأی میدهم خواه مفید بدانم یا ندانم ولی میدانم که این مخارج را میکنند و این کسر میشود از آن چیزی که مهمتر است این است که بنده این را یکی از اقلاتی می بینم که مهم در درجه اول نیست خیلی تشکر میکنم که ششصد هزار تومان برای تاسیس مؤسسات عام المنفعه نوشته اند البته بسیار چیز مفیدی نوشته اند البته بسیار چیز مفیدی میتواند بشود ولی ما همیشه رسم داشتیم که برای اینطور چیزها يك لایحه قانونی به مجلس می آوردند و می گفتند دولت میخواهد فلان سد را به بنده با فلان کارخانه را

ایجاد کند. کارخانه سمیت سازی ایجاد کند با فلان راه را بسازد آوقت با کمال شوق رأی می‌دهیم. ولی اینکه شصدهزار تومان را در ضمن يك فهرستی بیاورند که ما جزئیات را ندانیم صلاح نیست برای همان مقصودی که بنده دارم چون ممکن بود که از همین شصدهزار تومان بگوئیم چهار صد هزار تومانش صرف چیزهای مفید اقتصادی که در درجه اول اهمیت است بشود و دوست هزار تومانش را هم رای بدهیم و نما کنیم و آن را بزینم و بگذاریم روی آن چیزهاییکه مفید است در هر صورت بنده این عریاض را کردم خواه بشود خواه نشود.

وزیر مالیه - نماینده محترم در ضمن تقیداتی که از این لایحه فرمودند اساس و مبنای تنقید خودشان را روی این قرار گذاشتند که بودجه مملکتی تأخیر میشود و بعد در آخر سال در يك موقع تلنگرانی می‌آیند و از مجلس تقاضا میکنند که بودجه را که کمیسیون رأی داده است آنرا تصویب کنند و البته این اشاره راجع به معنی بود که بمناسبت بودجه ۳۰۶ در مجلس شد و این اقدام هم در رسیدوشش شده است در همان موقع هم آقا اعتراض فرمودند و جواباً بایشان عرض شد که این اقدامات تمام يك مراحل است برای رسیدن بآن مقصود اصلی که ما هنوز دارا نیستیم و آن این است که بودجه ما در موقع خودش که قانون معین کرده است تدوین و تقدیم شود. ولی امروز بنده انتظار داشتم که آقای تقی زاده که خودشان هم عضو کمیسیون بودجه هستند این حرف را تکرار بفرمایند...

تقی زاده - آنجا هم مخالف بودم

وزیر مالیه - چرا برای اینکه قبل از انقضاء سال لایحه کل بودجه را خود بنده قبل از مسافرت بجنوب تقدیم کردم مجلس بودجه های جزء هم به مجلس رسیده و الان هم در سوکسیونها بعضی از آنها تمام شده بعضی هم در دست اكمال است و هر وقت آقایان تمام کردند

این کار را با کمک و مساعدتی که دولت هم در تسریع دارد می‌آوریم این جا و تمام این بحثها و مطالعات و مذاکراتی که حالا آقایان میکنند در آنوقت بفرمایند. در ضمن فرمایشاتشان فرمودند که حالا يك راه کجی اتخاذ شده است برای اینکه این بودجه ها بیاید به مجلس. بنده به این لفظ راه کج معترضم از برای اینکه هیچ راهی از این راست تر نمیشود. دولت رفته است در کمیسیون بودجه و در آنجا نشسته است و با حضور آقایان گفته است که يك اقلیمی در لایحه کل بودجه هست که بعقیده من که دولت هستم آنها فوریت دارد و بایستی قبل از انتظار اختتام باقی کارها بیاید مجلس و تصویب شود و در اختیار دولت باشد. صریح و راست و واضح و بدون هیچ کجی و پرده پوشی رفته است این تقاضا را در کمیسیون بودجه کرده است. کمیسیون بودجه هم با دولت موافقت کرده و لایحه را هم با نهایت وضوح تدوین کرده و فرستاده است به مجلس. پس در اینجا هیچ چیز کجی نیست. حالا اصل مطلب را آقا خوب میدانند یا نمیدانند نظری است. ممکن است ایشان نظرشان این باشد که این کار خوبی نیست. دولت ممکن است از نقطه نظر پیشرفت کار و تشخیصی که خودش نسبت بمصالح مملکت میدهد این کار را خوب بداند. يك عده از آقایان و کلا هم ممکن است با این موافق نباشند و آقای تقی زاده هم از جزو اشخاصی هستند که با این نظر موافق نیستند و البته نظریات خودشان را هم مشروحاً بیان میکنند ما هم جواب عرض میکنیم بالاخره حکومت را هم اکثریت مجلس می‌کند. حالا ما چرا لازم میدانیم که اینها باید تسریع شود. این جا است که می‌آئیم به آن قسمت دیگر فرمایشات اساسی نماینده محترم که مسئله مقایسه بین اهمیت مسائل است. خودشان اظهار فرمودند و مکرر این مطلب را بیان کرده اند و حقیقه از نقطه نظر اعتذار از تکرار بود که این تذکر را دادند بنده هم برای این اعتذار عرض میکنم که مکرر جواب ایشان

را داده ام ولی حالا باز تکرار میکنم. آقا تأسیسات عام المنفعه را با اعتباراتی که دولت لازم دارد از قبیل مخارج غیر مترقبه یا اعتبارات دیگر برای اداره کردن امور این مملکت اینها را در درجه اول از اهمیت نمیدانند و يك چیزهای دیگری را که منجمله بکیش را ذکر کردند که مسئله معارف بود او را مقدم میدانند. مقدم بودن معارف و صرف وجوه در راه توسعه معارف یکی از چیزهایی است که به اندازه روشن و بین و آشکار است که اصلاً تکرارش موجب تذکر بيك ادوار سابقه میشود که در این مجلس صحبت نمک معارف پروری بود که هر چیزی میپاشیدان. هیچکس نیست در این مملکت از وکیل یا وزیر یا مأمور که معتقد نباشد که این مملکت بایستی معارفش توسعه پیدا کند. ولی يك روزی بنده این جا عرض کردم و حالا هم تکرار میکنم که بعضیها هم هستند که عقیدند به این مطلب که این مملکت بایستی باقی باشد. بایستی مبنای حیاتیست محفوظ ماند تا بشود به معارفش توسعه داد. اگر بنا باشد این قسمت باقی نماند بنده میخواهم اصلاً از بیخ معارف هم نداشته باشیم. میخواهیم چکنیم معارف!...

مدرس - مملکت هیچ جا نمیرود

وزیر مالیه - اعتراض آقا مثل این است که در موقعی که دولت حساب کار خودشرا کرده یا تعدیل و موازنه بودجه خودش را کرده نظر بمسائل معارفی نداشته. اینطور نیست. لایحه بودجه کل کاملاً روشن میکنند که دولت که تنها نظر باین معنی داشته بلکه از آنچه در سنوات سابق بوده در سیصد و هفت علاوه کرده. بنده قلم بقلام می‌آورم اینجانشان میدهم. خودتان ملاحظه میفرمائید که يك قلم مهم صد هزار تومان برای فرستادن شاگرد برای تحصیل باروبا است و يك صد هزار تومانی است که سال بسال بالا خواهد رفت و بنام صد هزار تومان خواهد رسید. اینها است فکر اساسی برای توسعه معارف

منتهی هر چیزی متناسب خودش. امروز در سال ۳۰۷ ما صد هزار تومان میتوانیم خرج کنیم برای اعزام شاگرد باروبا علاوه بر آن مخارجی که بموجب قوانین در وزارتخانه مخصوص باین کار شده اما وقتی خودمان قانون آوردیم که شما تصویب کنید که این مخارج سال پنجم بشود بنام صد هزار تومان شما حق ندارید بگوئید که ما در فکر معارف نیستیم. خیر هستیم. منتهی شما میفرمائید من عقیده ام این است که این سیصد هزار تومان یا دوست هزار تومان هم برود روی آن؟ این يك نظری است. آقا این نظر را دارند ولی ما این نظر را نداریم ما تصور میکنیم برای اینکه بتوانیم بنام صد هزار تومان رادرسال پنجم داشته باشیم که بدهیم و برای اینکه بتوانیم پول و اعتبار پیدا کنیم که در سال ۳۰۸ بتوانیم يك لایحه دیگری بیاوریم و يك میلیون برای رشته‌های دیگر معارف اختصاص بدهیم معتقدیم که ما باید يك کار دیگر هم بکنیم که این قدر پول ما برای خرید قند به خارج رود. حساب کنید به بینید اگر امروز يك پولی صرف کنیم که واردات قند را در این مملکت در عرض دو سه سال کم کنیم یا انشاء الله بدرجه صفر برسانیم این مهمتر است یا نیست؟ برای اینکه ما يك پولی که این جا بر ایمان مینماید این را میگذاریم برای سال دیگر که يك کارهای دیگری هم برای صحیه کنیم شما ملاحظه بفرمائید در بودجه ۳۰۷ ما صد هزار تومان برای صحیه اضافه کرده ایم. اینکه پارسال نبود امسال آوردیم و همینطور اقلام دیگر را که ملاحظه بفرمائید قریب دوست سیصد هزار تومان آوردیم. این مخارج هم فقط سه قلمش يك مخارجی است که در سیصد و هفت جدید است و الا قلم صد و هشتاد و هشت هزار تومان اعتبار دولت را که در این جا تقسیم کرده ایم به سه قلم این همان است که در تمام این بودجه ها بوده. این جا ما صد هزار تومان برای عمران و آبادی خوزستان و لرستان و کردستان گذاشته ایم. شصدهزار تومان برای مؤسسات عام المنفعه گذاشته ایم باقی

میباید این چهل و پنج هزار تومان بیچاره بدبختی که این همه مورد اعتراض و موضوع فرمایش آقای تقی زاده و صحیح است صحیح است آقایان واقع شده و در توی یک بودجه بیست و شش بیست و هفت میلیون مملکت خودمان میخواهیم برای معرفت خارجیها با وضع ایران صرف کنیم .

من منصفانه از آقایان میپرسم در صورتیکه یک مبلغ عمده با مبلغ عمده نمیگویم در صورتیکه یک سهم از این را خوزستان میدهد لرستان میدهد کردستان میدهد آیا مجلس و دولت صد هزار تومان توی بودجه بیست و هفت میلیون تومانی عابدی این مملکت تخصیص بدهند برای اینکه در خوزستان و لرستان برای یک درد های بیدرمان فوری آنها مصرف کنند این زیاد است ؟ بد است ؟ خیر صحیح است . یکی از اصول عمران آنجا مدارس است که از همین پول بسازیم . در خوزستان از همین پول ما میخواهیم مدرسه درست کنیم . در لرستان میخواهیم پول گاو و بز بدهیم قلعه بسازیم . نالر و طوایف دیگر خانه نشین نشوند سکنی نکنند این ها را نمیشود برایشان مدرسه درست کرد . بنده خیلی میل دارم که آقای تقی زاده از طهران و از پشت این زیربوت تشریف بیاورند بیرون با همسایگم یک سفری برویم خوزستان . بنادر جنوب . خلیج . آنجا هارا به بینندگان بقیه دارم که وقتی برگشتند آمدند این جا بدوگ خواهند گفت پنج میلیون خرج جنوب کنید . اگر هم پرسند نخواهند گفت چه خرجی . اسم هم نخواهند برد . خوزستان هم همینطور است . صد هزار تومان یک چیز کوچک و جزئی است که هیچ در عالم حساب و مقایسه قابل این نیست که شما حرفش را بزنید . ما در خوزستان ، کردستان ، لرستان ، باید میلیون ها خرج کنیم . در خوزستان اگر الان ما اعتبار داشتیم و پول خرج میکردیم یک عوایدی برای ما پیدا میکرد که خیلی مهمتر از این چیز ها میشد .

آنوقت که شما طوایف ارستان را بیاورید در کنار پل زال در کنار رود خانه باارود نوفشان بدهید منزلشان بدهید ، برایشان قلعه بسازید از این زمین و آب یک استفاده هائی میکنند که خیلی بیش از این صد هزار تومان ها است ، این صد هزار تومان برای این مخارج است آقا اگر تقیید می فرمایند که چهل و پنج هزار تومان اینجا چرا نوشته اند برای آشنا کردن افکار عامه بوضعیات ایران و آنوقت یک مسائلی در اطراف این چهل و پنج هزار تومان گفتن باید فکر کرد که برای این مملکت با این عرض و طول با این دعاری عمده و بزرگ با عدم محاسب بودن فطری و طبیعی این مردم . این را آقایان دقت فرموده اند که کلیه مشرق زمینی و توی مشرق زمینی ها شاید یک قدری بیشتر ما اصلاحا محاسبه نداریم . شعر را خیلی خوب میگوئیم ادعای خیلی زیاد هم داریم . همیشه هم دم از نیاکان و تاریخ میزنیم . اما کلا حساب نداریم . حالا در همجو مملکتی با یک همچو حالت روحیه با یک همچو اقدامی که میشود چهل و پنج هزار تومان دولت آمده است اینجا اعتبار خواسته است برای آشنا کردن خارجه با وضع ایران آنوقت آقای تقی زاده میگویند که اگر ما میخواهیم دروغ بگوئیم آنها دروغ را باور نمیکنند . مگر ما خواستیم دروغ بگوئیم . ما خواستیم جلو این را بگیریم که یک دفعه صبح چشممان را باز نکنیم ببینیم تو فلان روزنامه نوشته اند که کشتی جنگی فلان دولت به فلان بندر وارد شده و گفته اند پنجسال قبل از این ناه سال قبل از این باسی سال قبل از این قرار داده ایم یا از فلان وزیر نوشته داریم که کشتی جنگی ما بدون اجازه میتواند وارد بندر بشود در صورتیکه همچو چیزی نیست . خوب این را بعد از باز زده روز ناده روز بدین بنده و آقای تقی زاده آیا فایده دارد ؟

بگنفر از نمایندگان - سفرای باید تکذیب کنند وزیر مالیه - میفرمائید سفرای ما باید جلو گیری

بکنند . سفرای ما چطور جلو گیری میکنند . بادست خالی ما این ماهی دو بیست و پنجاه تومان و سیصد تومان بکنند ؟ دولتی که خیلی از شما کوچکترند و خیلی از شما جمع مملکتشان کمتر است علی الخصوص ادعاشان خیلی کمتر است به بینید چقدر خرج میکنند برای سفرایشان و ما چه قدر میکنیم ؟ اگر آقای تقی زاده میفرمایند که من یک کتابی دارم که این اقدام را نشان میدهم بنده هم از آن کتابها دارم و بشما میتوانم نشان بدم . این یک چیز انحصاری برای ایشان نیست کتاب برای همه مردم است . بنده هم دیده ام بنده توی مدرسه بوده ام و تحصیل کرده ام و سواد اینکه یک روز نامه را بخوانم دارم . بنده هم بشما نشان میدهم . حاکم دولت انگلستان و فرانسه که هیچ دولتی از قبیل ترکیه از قبیل افغانستان و لهستان را بشما نشان میدهم که به بینید چه کارها میکنند و شمارا دعوت میکنم با بنده آنها را در نظر بگیرید و صحبت کنید چهل و پنج هزار تومان ؟ چهل و پنج هزار تومان هم پول است ؟ سفرای ما این حرفها را چه جور تکذیب کنند ؟ روز نامه های ممالک آنجا ننشسته اند منتظر که آقای سفرای ما بروند آنجا سلام علیکم آقا احوال شما چطور است ؟ فرمایش میکنم این پنج سطر را برای ما بنویسید . خیر آن روز نامهها هر یک کله اش لیره است . مثل بیچاره پنج روز نامه های ما بیست هر کله اش لیره است و هر صد لیره و پنج ناس هم محکوم سیاست مملکتش است . فرمایش نا باو اجازه ندهد بنویسد . این جور جاها است که باید کار کرد . چهل و پنج هزار تومان چیست ؟ ما باید ده برابر این پنجاه هزار تومان ها برای اینکارها خرج کنیم . منتها بنده این را سابق هم عرض کردم حالا هم عرض میکنم ما که بواسطه انکاء بیک اکثریت مجلسی در سر کار هستیم و نظر بهمین انکاء و اعتماد این اکثریت یک سیاستی را داریم تقیید میکنیم این سیاست ما بطوریکه آقایان هم ملاحظه فرموده اند یک

سیاست مرور و تکامل است . منتهی ما از اول این کار را نکرده ایم هیچوقت سنک بزرگ که علامت زدن است نشان نداده ایم . خوب بخاطر دارم و نمنا میکنم آقایان هم یک قدری محافظه های خود زحمت بدهند . آن روزی که در پشت این زیربوت یکی از همکار های محترم من با رئیس الوزراء وقت عنوان الغاء کابینه تولاسیون را برای بیستم اردی بهشت اعلام کرد ای بسا خند ها که شد . . .

مدرس - آنکه باید بخندد حالا هم میخندد عراقی - هیچکس نمی خندد مدرس - همانکه امروز توی روز مینویسد عراقی - خائن است که میخندد وزیر مالیه - بنده آشنا هستم بطرز فرمایشات آقا همه آشنا هستیم . ما همیشه عقیده داشته ایم که بایستی کار های اساسی از راه عمل از راه سلامت و بدون ظاهر سازی بشود . اگر امروز ما ۴۵ هزار تومان میدهم برای این است که پنجسال دیگر که گذشت این چهل و پنج هزار تومان را یک صفر بهش بیفزائیم و چهار صد و پنجاه هزار تومانش کنیم آرزو هم باز یک کسی مثل بنده یا بنده در مقابل معارضه یا تقیید و مخالفتی که نسبت به ۴۵۰ هزار تومان میشود برای جواب حاضر خواهد شد . پس آقایان بعقیده بنده بایستی در ضمن اینکه عملیات ما را تعریف مینمایند با این مسائل درست توجه بفرمایند . البته اگر این لایحه را ما جزء لایحه کل بودجه دو ماه به اول سال ۳۰۷ مانده یا سه ماه با اول سال ۳۰۷ مانده گذرانده بودیم خیلی بهتر بود ولی چون بنده و آقایان همه در کار این مملکت و پیشرفت و اصلاح این کارها شریکیم تقاضا میکنم آقایان دقت بفرمایند زیرا این قابل این نیست که ما دو ماه سه ماه صبر کنیم تا بودجه تصویب شود . اما کار عام المنفعه که آقا فرمودند چیست عبارت است از کارخانه قند سازی آن هم نه کارخانه .

کارخانه ها. عبارت است از ایجاد کارخانه برای تولید قواء برقیه. عبارت است از کارخانه سمنت سازی وغیره که تمام اینها مربوط بکارهای عام المنفعه است چه اینها از طرف خود دولت بشود چه از طرف مردم البته اینها همه لازمه اش این است که دولت با يك سرا کز طرف شود. يك قرار هائی بگذارد. اینها هم مستلزم يك اعتباراتی است که باید دولت داشته باشد و يك قسمت بندیهائی بکند. برای اینکه تمام این مخارج که ممکن است پنج میلیون بشود يك مرتبه همه را نمیشود تحمیل بر مردم یا بر بودجه مملکت کرد این کار مدتی است جریان دارد. تقریباً هشت ماه نه ماه است که مذاکره شده مطالعه شده چیزهای دیگر هم غیر از اینها هست ولی اینها چیزهائی است که مقدم داشتیم از نظر الامم فالامم يك چیزهائی هم هست که حالا بنده خاطر نمیآید اینجا عرض کنم و مربوط بان مبلغ هم نیست يك مؤسسات و يك کارخانجات مهمی را حاضر کرده ام برای اینکه که ماشین آلات و اسباب آن کارها را بیاورند برای ما و بخرج ما اینجا کار بگذارند و پولش را هم اگر تجاوز کند از حدود اعتبار ما از ما قسطی بگیرند. یعنی برای فلان کارخانه امروز اگر سیصد هزار تومان لازم است از ما صد هزار تومان بگیرند و در بست هزار تومان دیگر را بعد بدیم چرا؟ برای اینکه مطابق حسابی که شده است در آخر سال دوم و سوم يك قسمت از این ناسیسات خرج خودش را در میآورد و در سال چهارم آن سرمایه اولی را هم در میآورد. ناسیسات عام المنفعه این چیزها است. این چیزها را نمیشود معطل گذاشت. اصلاح مملکت معوق میباشد هر ساعت هر دقیقه که ما زودتر این کارها را بکنیم و این اسبابها را وارد کنیم و این بنسها را زودتر کنار شط در لرستان و خوزستان و کنار جفتو بریا کنیم و قند در این مملکت درست بکنیم بهتر است. باید فکر کنید که ما هنوز راه آهنان دائر نشده. باید

فکر این را بکنیم استعداد نقاط مختلفه را بگیریم و يك طوری باشد که کرابه زیاد تعلق نگیرد اینها از مسائلی است که فوق العاده برای مملکت مهم است و خودش مولد زوت است. وقتی ما زوت پیدا کردیم قطعاً این گله گذاریها را از هم نمیکشیم این گله گذاریها گله گذاریهای فزاست. اگر ما عوض بیست و هفت ملیون صد ملیون در بست میلیون عابدي داشتیم هیچوقت بین ما و آقای تقی زاده گله گذاری نمیشد که چرا معارف کم دادید البته آنوقت ما هم مثل دول دیگر مبالغ بیشتری برای معارف تخصیص میدادیم. ما اینکار هائی که میکنیم برای این است که خودمان را برسانیم بان مرحله غناء و زوت که بتوانیم این کارها را بکنیم و دیگر از هم دوستانه و رفاقتانه این گله ها را نکنیم

رفیم - احسن احسان
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
تقی زاده - بنده مخالفم
رئیس - بفرمائید

تقی زاده - بنده قصد ندارم در آن چیزهائی که عرض کردم توضیح بدیم گمان میکنم فی حد ذاته کافی است ولی همه آقایان کمان میکنم متوجه هستند و میدانند در بیاناتیکه آقای وزیر مالیه در جواب بنده میدادند طوری تفسیر کردند بعضی مطالب بنده را که لازم است توضیحی بدیم بنده نحو استم از حق توضیح نظامنامه استفاده کنم برای اینکه حقیقه برای الغاء کاپیتولاسیون یکی از اولین تبریک گوینده ها هستم و خنده نکردم و بایستی معلوم شود کی خنده کرد...
بعضی از نمایندگان - مقصودشان شما نبودند
تقی زاده - حالا اجازه میخواهم از آقایان مشاجره نمیشوایم بکنم. آن نکته هائی را که تصور میکنم مفید تذکر بود و از روی کمال صمیمیت و حسن نیت کردم تذکر بدیم و آنوقت آقایان رأی بدنه هیچ مقصودیم

ندارم بنده هم عرض کردم با چند قلمش موافقم و رأی هم میدهم ولی در يك قلمش عرض داشتم این است که عرض میکنم مذاکرات کافی نشود تا بنده توضیح را بدهم.

رئیس آقای عراقی
عراقی - کلبه وقتی که يك مطالبی میآید در مجلس مطرح میشود موافق و مخالف که صحبت میکنند هر جا که میگویند مذاکرات کافی است دلیلی که اقامه میشود برای عدم کفایت مذاکرات برای عدم تفهیم و تفهم مطالب باید باشد که آن کسی که موافق بوده اگر چیزی گفته مخالف قانع نشده باشد. این است که میگوید مذاکرات کافی است بنده تصور می کنم آنقدری که باید در مخالفت این لایحه صحبت شود و تقید بشود شده. شخص آقای تقی زاده بلسان رشید و رشیدی صحبتهای خودشان را کردند و آقای وزیر مالیه هم که شریف بردند پشت زبون آنچه باید جواب بگویند و محسنات لایحه را بیان کنند کردند و تصور میکنم همانطور که خودشان میفرمایند تصور کرده اند يك سوء تعبیری شده و میخواهند رفع آن سوء تعبیر را بکنند تقریباً یکی از آن سوء تعبیراتی که فرمودند فرمودند خنده. خیر هیچیک از آقایان بجنابعالی نسبت خنده ندادند. شما يك کسی هستید که البته در تمام این مدت مشروطیت بمملکت خدمت کردید و همه ماها شما را عناصر پاك ملی میدانیم. البته شما نخبه بدید ولی آقای وزیر مالیه هم که فرمودند درست فرمودند و ما شکر داریم خدا را که رسیدیم و در زیر يك همچو برق شبر و خورشید در پرتو پادشاه رشید این روز را دیدیم و خوشوقتیم و همه ما باید عید بگیریم. بهترین ابام مشروطیت برای ما همین امروز است و خوب است آقای تقی زاده هم اجازه بفرمایند رأی گرفته شود

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - اکثریت است. رأی گرفته میشود بماده واحده با اوراق آقایانیکه موافق هستند ورقه سفید میدهند

(اخذ آراء شروع شد)
رئیس - (خطاب باقای دکتر مصدق) آقا اعلام رأی شده است پیشنهاد نمیشود. آقای دکتر مصدق پیشنهادی داده اند عرض کردم موقع گذشته.
عراقی - قدری در شده
دکتر مصدق - قدری زود رأی گرفته شد
(اخذ آراء بعمل آمده ۶۸ ورقه سفید و يك ورقه کبود تعداد شد)

رئیس - عده حضار ۸۲ با ۶۸ رأی تصویب شد
اسامی موافقین - آقایان. جلالی - پور تیمور - افشار - مقدم - دولتشاهی - ایلخان - حاج آفرضا رفیع - دکتر رفیع خان امین - دکتر لقمان - فهیمی جوانشیر - اسفندیاری - ضیاء - پالیزی - محقق - خواجوی جهشیدی - آقا سید کاظم - طاهری - وزیری - احتشام زاده - ایقوانی - عدل - طباطبائی و کیلی - مولوی زارع - اعظمی - میرزا عبدالله خان وثوق - حقنویس افخمی - مفتی - حشمتی - محمد آخوند - صالحی - نظام مافی - کازرونی - ملک آرائی - زوار - مسعود اسعد - ابی سلیمان - معظمی - ساکنیان - روحی میرزا عبدالحمین - دادگر - شریعت زاده - امام جمعه شیراز - اونخت - عراقی - فرمند - دکتر سنک اعتبار - عبادی - سید بعقوب - موقر - ملک مدنی خطیبی - میرزا هاشم آشتیالی - بدر - حاج میرزا مرتضی - امام جمعه اهر - طباطبائی دیبا - عباس میرزا فرمندی - یاسائی - فرمند - کی استوان

مخالف آقای فیروز آبادی
بعضی از نمایندگان - تنفس
(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - پیشنهاد آقای دادگر؟
(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه مربوط بنظمیه و امنیه مطرح شود
وزیر مالیه - بنده هم موافقم. لایحه نمره ۵۷۴ کمیسیون بودجه است

رئیس - پیشنهاد آقای رفیع
(بان مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که لایحه اعتبار نظمیه و امنیه خبر کمیسیون بودجه جزو دستور شود

رئیس - پیشنهاد آقای روحی
(بشرح آن قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که خبر کمیسیون بودجه نسبت بمساعدت با کار خانه ریسمان باقی مرحوم صنایع الدوله و شرکاء جزو دستور شود.

رئیس - آقای روحی

روحی - این لایحه کاری ندارد سه ماده است پنج دقیقه وقت مجلس را میکبرد ولی در اطراف لایحه نظمیة ممکن است مذاکرات بشود. از آقایان تقاضا میکنم با من موافقت فرمایند که این در درجه اول باشد و در درجه دوم آن یکی

دادگر - عرض کنم اگر چه لایحه اضافات امنیه و نظمیة ضرور است و موجب تکمیل این ادارات میشود ولی چون معمول ما این بوده است که همیشه به قضایای اقتصادی توجه داریم و آقای وزیر مالیه هم روی مساعد نشان میدهد ما موافقت میکنیم اول او باشد بعد این لایحه

رئیس - شور در کلیات است مخالفی ندارد؟
(گفته شد خیر)

رئیس - آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول

(مضمون ذیل قرائت شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ دوست هزار قران بکار خانه ریسمان ربسی طهران واقعه در خارج دروازه دولت بعنوان قرض پردازد که در ظرف پنجسال باضماف منافع حاصله باقساط متساویه از قرار قسطی چهل و پنج هزار قران مسترد دارد.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رای میکنم بماده اول آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم

(بان نحو قرائت شد)

ماده دوم - پرداخت قرض مزبور از محل صرفه جوئیهای بودجه مملکتی در سال ۱۳۰۶ هر موقع محل مزبور پیدا بشود بعمل خواهد آمد.

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - فرمائید.

آقا سید یعقوب - بنده عرض میکنم این ماده را باید طوری نوشت که راست باشد اینجا نوشته: (از محل صرفه جوئیهای ۳۰۶ اگر محل پیدا شود) ما اینجا

(بان ترتیب قرائت شد)

ماده سوم - مقداری از کار خانه که قیمت آن معادل قرض مزبور و منافع حاصله آن باشد از طرف وزارت مالیه گرفته خواهد شد و در هر موقع که یکی از اقساط مسترد شود بهمان نسبت از وثیقه آزاد خواهد کردید

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده باز نسبت بهمان منافع حاصله است بنده عقیده ام راجع بان منافع حاصله همان است که عرض کردم و پیشنهادم کرده ام. منافع حاصله همان نان دادن بکارگران است. بنده عقیده ام این است که ما این پول را بدهیم و همان اندازه هم کار خانه پس بدهد. بنده عقیده ندارم در حالی که مجلس مساعدت میکند معتقد بمنفعت باشد. معامله که نمی کند! بنده عقیده ندارم که مجلس مساعدت میکند. منافع بهتر از اینکه صد نفر کارگر طهرانی نان بخورند چه چیز است؟ بنده پیشنهاد میکنم (منافع حاصله) حذف شود

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده خیال میکنم نباید سوء تفاهمی شده باشد در این فرمایشی که آقای آقا سید یعقوب میفرمایند صحبت سر منافع حاصله کارخانه است از منافی که کارخانه حاصل میکند این قرض دولت را ادا میکنند و بر فرض هم که راجع بان قسمت باشد که آقایان میگویند راست است اشخاصی که آنجا پول میگیرند منفعت بمملکت است ولی این در صورتی خوب است که منفعت دیگری برایش تصور نکنیم و منحصر بان باشد. این يك کارخانه است که انشاء الله بعد از این منافعش بهتر از این میشود اگر

که نمیخواهیم چون رئیس الوزراء حاضر است رأی بدهیم. آقای وزیر مالیه اگر محل هست بفرمایند صرفه جوئی داریم. بنده يك آدم عملی هستم و باید این راست باشد بنده فهمیدم. بنده حقیقه از جمله اشخاصی هستم که فوق العاده امروز از دولت تشکر میکنم برای آن نصد هزار تومان که يك کار اساسی در مملکت است که از اول مشروطیت میگفتیم يك روزی سوت کار خانه در ایران بلند شود. اینجا من در نظر ندارم در وقتی که ما پولی بان کارخانه میدهیم منافع را ملاحظه کنیم چرا؟ بجهت اینکه منافعش همان است که شصت نفر هفتاد نفر صد نفر ایرانی در آنجا کار میکنند و نان بیرون میآورند بهترین منافعش این است که صد نفر از برادرهای ما که بیکار هستند در آنجا مشغول کار میشوند. این است که آن گاه منافع حاصله را بنده مخالف هستم...

طباطبائی دیبا - این راجع به ماده اول است مربوط بان ماده نیست

آقا سید یعقوب - چون منافع حاصله وجود کارخانه را از بین میبرد خوبست آقای وزیر مالیه بگوید صرفه جوئی داریم من هم میپذیرم

وزیر مالیه - لایحه وقتی تقدیم شده بود اگر آقا راجعه بفرمایند وقتی بود که هنوز حساب صرفه جوئی ۳۰۶ معین نبود. در آن موقع يك لوائح دیگری هم در مجلس تصویب میشد همه از محل صرفه جوئی ۳۰۶ بآن ملاحظه چون آنها را مقدم می دانستیم این را بان عبارت نوشتیم ولی حالا ۳۰۶ تمام شده ماه دوم ۳۰۷ هستیم

رئیس - بنده مخالفم

رئیس - بنده مخالفم

رئیس - بنده مخالفم

رئیس - بنده مخالفم

چنانچه يك منافعی هم برای دولت حاصل شود بالاخره به جیب مردم میرود. منافاتی هم ندارد. آتاهائی که آنجا نان میخورند. بنده تصور میکنم که این يك قدری سوء تفاهم شده و باید از منفعت حاصله از کارخانه آن پول را پس بدهند.

رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی -- بنده عقیده ام این است که بدتر شد. حالا بنده توضیح میدهم. دولت بیست هزار تومان بصاحبان این کارخانه بعنوان قرض میدهد يك قسمت از این کارخانه در معنی بعنوان رهن است. قرض گیرنده ملزم است که در فلان ماه این پول را تأدیه کند. آنچه شما میخواهید بقیه کنید که از منافع حاصله این را تأدیه کند آمدیم و منافع نداشت بنف بران ملزم بتأدیه نخواهد بود؟ شما از يك طرف قرض میدهید و از يك طرف میگوئید اگر منفعتی داشت بدهد. بشما چه که منفعت دارد یا ندارد. اصلش بشما مربوط نیست. کارخانه پیش شما رهن است. ترتیب معامله و داد و ستد که این چیزها نیست البته باید در مدت معین پول را تأدیه کند.

وزیر مالیه -- اینجا مطلب برای اینکه روشن شود لازم است آقایان مواظب باشند که منافع حاصله مقصود منافع کارخانه برای پرداخت قرض نیست كلك يك مؤسسه البته خیلی خوب است و هرچه بیشتر كلك شود بهتر است و حالا هم اگر اصرار دارند بنده حرفی نخواهم داشت ولی اگر ما اینطور نوشتیم برای این است که يك اصولی محفوظ باشد. خزانه دولت حساب دارد با بانک. این پولی است که از بانک قرض میگیرد بعد باید رد کند و باید با يك ترتیبی باشد که بآن حساب صدمه نزنند و اصول کلی محفوظ باشد. حالا با توجه باین مطلب اگر آقایان خیلی لازم میدانند که این مسئله اصلاح شود بنده اصراری ندارم و در موقعی که پیشنهاد میکنند در صورتیکه آقایان موافق باشند بنده حرفی ندارم.

رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید بعقوب
(باین نهج قرائت شد)

پیشنهاد میکنم کله منافع حاصله حذف شود.

رئیس -- آقای آقا سید بعقوب

آقا سید بعقوب -- اولاً جواب فرمایش آقای دبیر را که فرمودند راجع بماده اول است بنده عرض میکنم که اگر این پیشنهاد بنده قبول شود البته ماده اول هم اصلاح خواهد شد. اما فرمایشی که آقای عراقی فرمودند بیشتر بنده را به شبهه انداخت. ما نظرمان این است که راجع به کارخانه و این مؤسسات عام المنفعه هرطور مساعدت که ممکن است منظور داریم و پولمان را باین جور چیزها صرف کنیم ما که وکیلیم باید این نوع تأسیسات را تشویق کنیم و با این مؤسسات کمک کنیم چنانچه برای کارخانه کبریت سازی آذربایجان بنده یکی از اشخاصی بودم که معتقد بوده و هستم که درك باید نسبت باین کارخانه موافقت و مساعدت کند و باید پول بدهد حتی اصلش را هم نگذرد همینطور نسبت به مؤسسات اصفهان یا جاهای دیگر. ما باید يك کاری بکنیم که سوت کارخانه در همه جا بلند شود آقای عراقی فرمودند اگر يك منافعی از این راه حاصل شود بخزانه دولت عاید میشود. بنده عرض میکنم خزانه دولت خزانه و جیب مردم است. منافع ما همین است که این کارخانه برای بیفقد و مردم بکار بیفتند و فایده ببرند و متمول شوند وقتی که مردم متمول شدند مثل این است که دولت متمول شده باشد بعد از مشروطیت خوشوقتانه این حرفها از بین رفته و دیگر بین دولت و ملت حرفی نیست همه یکی است منتهی بکده خدمتگذار بنام دولت کار میکنند و عده دیگر نام نمایند ملت به ملت و مردم خدمت می کنند مقصود این است که يك كلكی باین کارخانه بشود و دولت قرض بدهد و این مؤسسه را بکار بیندازد و بعد از مدتی دولت اصل پول خودش را از عایدات این کارخانه بگیرد. چنانچه خود وزیر مالیه و رئیس کل مالیه هم

ما همین ترتیب موافقت کرده و معتقدند که مبلغ بیست هزار تومان باین مؤسسه قرض بدهند و بعد از دوسه سال پس بگیرند دیگر این چه نفعی دارد. منفعت حاصله این کارخانه این است که عده از مردم بروند و در آنجا کار کنند و مستخدم باشند و الا مجبور خواهیم بود که ما آنها را وارد خدمت دولتی بکنیم یا منتظر خدمت بکنیم.

پس تصدیق میفرمائید که این جمله منافع حاصله دیگر مورد ندارد.

این يك مسئله مسئله دیگر این است که ما نباید برای مدیون تکلیف معین کنیم که از چه راهی این پول را بدهد ما باید پولی باو قرض دهیم و قسمتی از کارخانه اش را بعنوان وثیقه نامین کنیم و در سر موعد هم پولمان را بگیریم دیگر حالا او از عوائد این کارخانه این پول را میبرد از محل دیگری این بما ربطی ندارد. شما همینقدر که وثیقه گرفتید کافی است پس بنده با این جمله منافع حاصله مخالفم و وقتی هم که قرض دادیم و نامین گرفتیم دیگر از هر راهی که میخواهد بدهد بدهد.

شبروانی مخبر کمیسیون بودجه قدیم -- کلیاتی که نماینده محترم فرمودند صحیح است. و البته يك كلك هائی باید به مؤسسات عام المنفعه اقتصادی کرد.

ولی در عین حال تصدیق میفرمائید که مردم را نباید انکالی بار آورد. بطوری که همیشه منتظر باشند دولت بانها کمک کند. این يك مؤسسه ایست که با زحمات زیاد دائر شده و سرمایه هم داشته و بالاخره قبلاً بین دولت و صاحبان خود مؤسسه توافق نظر حاصل شده که از طرف خزانه دولت يك كلك موقتی با آنها بشود و بعد هم پول را پس بدهند. پس دیگر این چیزها لازم نیست و مؤسسه که خودش يك همچو تقاضائی را می کند ناچار برای این است که پیش بینی نفع کرده است و الا اگر مسئله ضرر در کار باشد که این طور

مؤسسات دائر نخواهد شد پس وقتی که خودش قبول کرده دیگر بحث در اطراف این مسئله موردی ندارد. بعلاوه این مسئله راجع میشود بماده اول و در ماده اول هم منافع حاصله تصویب شده و يك چیزی که تصویب شده نمیدانم مطابق نظامنامه ممکن است تغییر داد یا نه در هر حال این تولید اشکال میکند و بعلاوه يك چیز جزئی است و مهم نیست پس خوب است آقای آقا سید بعقوب پیشنهادشان را مسترد دارند و بدینوسیله است که دولت هم از این بیست هزار تومان نمیخواهد يك نفع سرشاری ببرد و نظر سرکار را مراعات خواهد کرد. آقا سید بعقوب -- از قراری که آقای وزیر مالیه تذکر دادند چون در ماده اول آن کله منافع حاصله تفهیمیده رأی داده شد.

رفیع -- خبر تفهیمیده

آقا سید بعقوب -- خوب تفهیمیده خیلی هم تفهیمیده رأی داده شد حالا برای اینکه تولید اشکالی نشود بنده پیشنهاد را مسترد میدارم ولی آقای وزیر مالیه هم خوب است نظر مجلس را در این قسمت مراعات بفرمایند.

رئیس -- رای گرفته میشود بماده سوم. آقای کازرونی هم عین این پیشنهاد را داده اند. آقای ضیاء عم همینطور رای میگیریم به پیشنهاد آقای کازرونی.

کازرونی -- بنده توضیح نداده ام

رئیس -- بفرمائید ولی مختصر

کازرونی -- چون پیشنهاد آقای آقا سید بعقوب دو جنبه داشت و خلط مبحث شد بنده میخواهم باسم دوستی با آقای رئیس الوزراء دشمنی نکنم. بنده کاملاً با ایشان و با اصلاحات مملکتی علاقه دارم ولی عرض میکنم این بیست هزار تومان که بکارخانه قرض میدهید البته صاحب کارخانه ملزم است که در سر موعد پول شما را پس بدهد اعم از اینکه این کارخانه نفع ببرد یا ضرر. اگر شما در این جا قید کردید از منافع حاصله مفهوم مخالف این است

که اگر نفع نبرد و ضرر برد دیگر ملزم نیست پول را بدهد. اگر هم مقصود از منافع حاصله این است که دولت منفعت بگیرد که این هم مخالف نظر مجلس است در مراحل این مسئله تولید اشکال می کند دولت يك پولی فرض میدهد و يك قسمتی از این مؤسسه را برای تأمین بگیرد و در سر موعد هم باید پولش را بگیرد دیگر این ترتیبات لازم ندارد

وزیر مالیه - معلوم میشود آقای کازرونی ابدأ توجهی بنده ندارند در ماده ابدأ همچو چیزی نیست خوب است ماده را بخوانید. تا درست ملتفت شوید. ماده میگوید که این پول را در ظرف پنجسال بانضمام منافع حاصله پس بدهد. این منافع حاصله راجع بوجه است.

کازرونی - استرداد میکنم

ضیاء - بنده هم استرداد میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بنده سوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. در کلیات کسی مخالف نیست؟ آقای باسائی

باسائی - بنده با اساس لایحه موافقم و در موادش هم رأی دادم ولی در ماده اول این قانون يك چیزی گذشت که بنده اجازه خواستم در موقعش عرض کنم و آن این است که این کارخانه را مرحوم صنایع الدوله در این مملکت وارد کرد. ولی در لایحه هیچ ذکری از آن مرحوم نیست و حال آنکه ما نباید خدمات آن مرحوم را فراموش کنیم و رضایت بدهیم که از آن مرحوم اسمی نباشد. کارخانه بیرون دروازه دولت یعنی چه؟ معنی ندارد؟ باید نوشت کارخانه مرحوم صنایع الدوله. این عقیده بنده است و اگر راهی دارد خوب است تصحیح شود اگر فرضاً کسی حرفی دارد آن حرفش بجای خودش باقی است. غرض این است که نباید گذارد اسم مرحوم صنایع الدوله در این

مملکت کم شود.

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

حاج آقا رضا رفیع - البته يك جهان داشته که دولت این لایحه را این طور تنظیم کرده. و بدیهی است که ما خدمات مرحوم صنایع الدوله را فراموش نخواهیم کرد عکسش را جلو روی خودمان گذارده ایم و همه روز برای او رحمت میفرستیم. ولی در موضوع این کارخانه يك مذاکرات و جریاناتی است که ما نمی خواهیم در آن داخل شویم و این از لوازم ادارات دیگر است. از این جهت از آقای باسائی تقاضا دارم پیشنهاد خودشان را استرداد فرمایند.

رئیس - رای میگیریم بر این لایحه که مشتمل بر سه ماده است با اوراق آقایانیکه موافقت ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ آراء بعمل آمده هشتاد و دو ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۱ باهشتاد و دو رأی تصویب شد اسامی رأی دهندگان

آقایان: دکتر رفیع خان امین - افشار - غلامحسین میرزا مسعود - فهیمی - ضیاء - میرزا عبدالحسین فرمند - آقا سید کاظم - حق نویس - طباطبائی و کبلی بالیزی - حشمتی - فیروز آبادی - محقق - دیوان بیگی لیتوانی - بجی خان زنگنه - آقا علی زارع - ملک آرائی آیه الله زاده خراسانی - اسکندر خان مقدم - محمد تقیخان اسعد - عصر انقلاب - مولوی - سهراب خان - نظام مانی حاج علی اکبر امین - روحی - محمد آخوند - باسائی - اعتبار - ارباب کبکخسرو - مفتی - زوار - جوانشیر - مرتضی قلبیخان بیات - اسفندیاری - شریعت زاده - جلالی عراقی - موقر - فومنی - آیه الله زاده اصفهانی - عباس میرزا - ملک ابرج پور تیمور - معظمی - الفحمی - طباطبائی دیبا - آقا شیخ عبدالرحمن صالحی - حاج آقا حسین زنجانی حاج میرزا مرتضی - بدر - امام جمعه اهر - شیخ الاسلام

ملایری - میرزا ابراهیم آشتیانی - بهار - مدرس - عدل امیر حسین خان ایلخان - بهبهانی - آقا سید مهدی معتمد ملک مدنی - آقا سید یعقوب - خطیبی - عمادی - دکتر سنک - فرهمند - بامداد - بنی سلیمان - مهدوی - شیروانی حاج آقا رضار رفیع - امام جمعه شیراز - وزیری - دولتشاهی دکتر طاهری - دادگر - دشتی - نوینخت - دکتر لقمان - احتشامزاده - خواجوی

رئیس - خبر کمیسیون راجع به نظمییه مطرح است. ماده واحده قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۲۳۶۳۰۱۴۰ قران اضافه مخارج ۱۳۰۶ نظمییه را از محل صرفه جوئی های بودجه ۱۳۰۶ اداره تشکیلات نظمییه کار سازی دارد

رئیس - آقای رفیع رفیع - موافقم رئیس - آقای دادگر دادگر - موافقم رئیس - آقای دشتی دشتی - موافقم رئیس - آقای ایلخان ایلخان - بنده هم موافقم رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده هم موافقم ولی چون رئیس الوزراء و وزیر مالیه در مجلس حاضرند برای تذکر عرض کنم که در ولایات تشکیلات نظمییه خیلی کم است بلکه در غالب شهرها هیچ نیست در کمیسیون بودجه که در این موضوع صحبت شد بالاخره نظر بر این شد که چون بودجه نظمییه خیلی کم است در بعضی جاها اضافه منظور شود چون تا بحال موفق نشده ایم که در بعضی جاها از قبیل نقاط فارس و کرمان نظمییه دائر کنیم بنده در این موقع خواستم بدولت تذکر بدهم که ملاحظه نظریه مجلس را بکنند و تمام توجه خودش را به نقاط

شمالی (آذربایجان و خراسان) معطوف نکنند و در تمام نقاط ابران نظمییه دائر نکنند. شهرهای فارس و کرمان هیچ نظمییه ندارد در صورتیکه خیلی لازم است مقصود این است که دولت ملتفت باشد که مجلس به نظر نظمییه و امنییه خیلی علاقه مند است برای اینکه حفظ جان و مال مردم در دست اینها است

وزیر مالیه - قرار بود که لایحه در این موضوع بعد از این لایحه مطرح شود آن لایحه مربوط باضافات نظمییه و امنییه است که آقای آقا سید یعقوب اشاره فرمودند ولی این لایحه که در درجه اول واقع شده و حالا مطرح است راجع است به بیست و سه هزار تومان و خورده اضافات ۳۰۶ نظمییه مذاکرات آقای آقا سید یعقوب راجع باین لایحه نیست و مربوط باین لایحه است و بعد مطرح خواهد شد. عجالتاً چیزی که مطرح است مخارج فوق العاده نظمییه است که از محل صرفه جوئی خودش باید پرداخته شود و آن نظریه ایشان در موقعش تأمین خواهد شد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است. رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهادی داده اند قرائت میشود

(باین عبارت خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بودجه نظمییه همان مقدار مبلغ ۳۰۶ بوده باشد و بهمان يك ملیون و دو بیست هزار و خورده اکتفا شود

فیروز آبادی - اولاً بنده عرض میکنم که زیاده پول دلیل بر حسن اداره نیست. همین نظمییه بود که سابقاً در دست مؤبدی ها بود و خوب اداره نشده بود ولی حالا که الحمد لله بدست يك نفر ایرانی اداره میشود با همان بودجه سابق خیلی خوب اداره میشود بنده خوب را خوب میگویم اگر دشمنم باشد و بد را بد میگویم و لو رادرم باشد. بنده گمان نمیکنم که خود ایشان هم راضی باشند که يك مبلغ گرانی بیود چه نظمییه

اضافه و علاوه شود در صورتیکه مخارج لازمتری برای این مملکت مقصور است مقتضی نیست که این اضافات داده شود و خوبست بهمان بودجه ۳۰۶ اکتفا شود. اگر بدها معلوم شد که مخارج لازم و ضروری نظمیّه دارد ممکن است پیشنهادش بعد داده شود و تصویب کنند ولی فعلا بنده گمان نمیکنم این ضرورت در کار باشد از این جهت برای حسن اداره این پیشنهاد را تقدیم کردم وزیر مالیه - بنده گمان میکنم پیشنهاد آقای فیروز آبادی ازبیطی با این لایحه که مطرح است ندارد. چون این لایحه راجع است به بیست و سه هزار و خورده مخارج فوق العاده نظمیّه که از محل صرفه جوئی خودش باید پرداخت شود پیشنهاد آقای که یک میلیون و دو بیست و بیست و چهار هزار تومان است مربوط به این لایحه نیست پس بهتر این است که پیشنهادشان را مسترد بدارند و بعد در موقع نظریات خودشان را بفرمایند رئیس - پیشنهاد آقای دادگر (باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم از ماده واحده جمله از صرفه جوئیهای ۱۳۰۶ حذف شود.

رئیس - آقای دادگر
دادگر - ما تجربه داریم که این عبارتهای قابل تفسیر در موقعش اسباب اشکال تولید خواهد کرد و نتیجه عکس خواهد بخشید. بنده میدانم که در این مسئله اضافات نظمیّه البته حسن نیت در کار است ولی عقید کردن این اضافات را بصرفه جوئی ۳۰۶ این خوب نیست زیرا ممکن است يك قسمت مربوط به قبل باشد از ۳۰۶ بشود. لهذا عقیده بنده این است که بطور اطلاق نوشته شود از صرفه جوئی های نظمیّه که از ۳۰۶ و بعد از ۳۰۶ را هم شامل شود و این ترتیب برای خود اداره هم آسان تر خواهد بود و دیگر اشکال اداری در بین نخواهد آمد

مخبر - که صرفه جوئی باید باشد فقط کله ۳۰۶

برداشته میشود و بطور اطلاق نوشته خواهد شد. وزیر مالیه - بنده هم با این نظر موافقت میکنم که صرفه جوئی بطور مطلق باشد یعنی در هر قسمت از بودجه نظمیّه که صرفه جوئی شده باشد قبول است. دادگر - بنده هم موافقم.

رئیس - رای گرفته میشود بماده واحده با حذف ۳۰۶ آقایانیکه موافقت ورده سفید خواهند داد.

(اخذ آراء بعمل آمده هفتاد و هفت ورقه سفید شماره شد)

رئیس - عده حاضر ۸۸ با هفتاد و هفت رای تصویب شد.

(اسامی رأی دهندگان)

- آقایان : اسفندیاری - وزیر - فرهمند - دولتشاهی
- بالیزی - نقی زاده - فهیمی - اعتبار - طباطبائی وکیل
- افشار - محقق - ضیاء - دکتر مصدق - طاهری - ایقوانی
- دکتر لقمان - دکتر رفیع امین - آقای علی زارع - ملک
- آرائی - ساکنیان - اسعد - پور تیمور - دیوان بیگی
- عصر انقلاب - مفتی - عدل - بچی خان زنگنه - میرزا حسن آیت الله زاده - معظمی - ارباب کیخسرو -
- روحی - مقدم - نظام مافی - بنی سلیمان - حشمتی - شیخ عبدالرحمن - محمد آخوند - افخمی - حاج آقارضا رفیع
- باسائی - خواجوی - جشیدی - آیت الله زاده صفهائی
- ابلیخان - شریعت زاده - موقر - فومنی - میرزا ابراهیم آشتیانی - عراقی - طباطبائی دیبا - مولوی - کارونی - بدر
- آقا سید یعقوب - امام جمعه اهر - شیخ الاسلام ملابری
- میرزا ابراهیم آشتیانی - نوبخت - خطیبی - حاج میرزا
- مرغی - عمادی - دکتر سنک - شیروانی - میرزا عبدالجبار
- فرمند - مسعود - ملک مدنی - دادگر - زوار - دشتی
- امام جمعه شیراز - احتشام زاده - مرتضی قلبیخان بین
- جلالی - عباس میرزا -

رئیس لایحه دیگری است راجع به نظمیّه و انبیه قرائت میشود.

(بشرح آئی خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی پنج قلم اعتبارات ذیل منظور در بودجه ۱۳۰۷ مملکتی را تصویب و به وزارت مالیه اجازه میدهد که از اول فروردین بر طبق قوانین مربوطه کارسازی دارد

- ۱ - بودجه تشکیلات نظمیّه : بازده ملیون و صد و نود و چهار هزار و شصت و سی و شش قران
- ۲ - بودجه تشکیلات امنیه بانضمام مأمورین اجرای مالیه : دوازده ملیون و بازده هزار و شصت قران
- ۳ - بودجه حکومت خوزستان : پانصد و چهارده هزار و سیصد و بیست قران
- ۴ - اعتبار توسعه و ساختمان ضرابخانه : يك ملیون قران

- ۵ - اعتبار خرید خانه برای سفارت خانهای ایران در خارجه : يك ملیون و دو بیست و پنجاه هزار قران
- رئیس - آقای رفیع
حاج آقا رضا رفیع - موافقم
رئیس - آقای باسائی
باسائی - موافقم
رئیس - آقای دشتی
دشتی - موافقم
رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - به عقیده بنده یکی از بهترین اقداماتی که در بودجه مملکتی شده است همین مسئله اضافات امنیه است. برای اینکه با وظائف سنگینی که اداره امنیه عهده دار است و با مراقبت های که در انجام وظایف خودش بکار میبرد باید وسائل سهولت کارش را هم فراهم کنیم. البته يك قسمت راجع به تهیه وسائل و اسباب کار است. ولی قسمت عمده که بنده میخواهم عرض کنم این است که با توسعه مملکت ما در این عده قلبی که مأمور انتظامات طرق و شوارع هستند البته باید بر عده آنها افزوده شود این حقوق قلبی که میگیرند به عقیده بنده خیلی کم است. آنچه

که بنده اطلاع دارم این اضافه برای ازدیاد نفقات است در صورتیکه یکی از بزرگترین نواقص کار این ها همین علت حقوق است. البته آقایان تصدیق میفرمائید که يك نفر امنیه با شش تومان حقوق آنها در بیان که وظائف سنگینی را عهده دار است و باید انجام دهد خیلی کم است این است که بنده میخواهم تقاضا کنم که يك قسمت از این اضافات را صرف ازدیاد نفقات نکنند و يك قسمت دیگرش را صرف افزودن به حقوق آنها که از هر جهت وسائل تسهیل اعاشه و راحت خیالشان فراهم شود.

رئیس - آقای رفیع

رفیع - بنده استدعا می کنم از آقایان نمایندگان که رقی موافقت بعنوان مخالفت صحبت نکنند و اظهار مخالفترا فقط برای مخالفین باقی بگذارند و حرف هایی که مخالف باید بزند موافق نباید بگوید. راجع باین موضوع هم که حضرات عالی میفرمائید این یکی از وظائف مختصر رؤسای ادارات مربوطه است که خودشان باید تشخیص بدهند. رئیس نظمیّه در قسمت خودش و رئیس امنیه راجع بخودش باید این اقدامات را بکنند تمام آقایان تصدیق میفرمائید آنقدری که لازم است نفقات امنیه ما نداریم و مملکت ما محتاج باز دیاد امنیه است. در آن قسمت هم دولت باید پیشنهاد کند و بیاورد مجلس تا ما رأی بدهیم و برای تمام نقاط امنیه لازم است و باید باشد. و همینطور در تمام شهر های ما باید نظمیّه باشد. و قوای تأمینیه مملکت باید توسعه پیدا کند و قوای موجوده برای تمام مملکت البته کم است. اما بطور باید این کار بشود؟ دولت باید پیشنهاد کند و ما رأی بدهیم و البته رئیس هر اداره هم در حدود خودش يك کار هایی که لازم است باید بکند و در کار آنها ما نباید دخالت کنیم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای عمادی

عمادی - موافقم

رئیس - آقای عراقی
عراقی - موافقم
رئیس - آقای آقا سید یعرب
آقا سید یعقوب - آقای قائم مقام فرمودند اگر کسی مخالف باشد بعنوان موافق نباید صحبت بکند بنده با قلم - فرات خانها مخالفم زیرا در بودجه ۳۰۶ آن اندازه که باید برای مصارف در خارجه مراعات کنیم ملاحظه کرده ایم و برای سفارت خانه های خودمان اعتبار دادیم برای سفارت در آلمان و لهستان و غیره . حالا این لایحه است که از کمیسیون بودجه جدید آمده و مخبر کمیسیون هم در این باب به بنده توضیح لازم نداده که این خانه هایی که مادر خارجه میخواهیم وضعیتش چطور است آیا در این مدت ما در این نقاط سفیر داشتیم یا داشتیم منزل داشتند یا نداشتند ؟ و درجه اهمیت این نقاط برای ما چقدر است ؟ بنده در قسمت ۴۵ هزار تومان تبلیغات موافقت کردم و معتقدم که سفرایمان هم محل در خارجه داشته باشند ولی خوب است که آقای وزیر مالیه با آقای مخبر یا یکی از اعضاء کمیسیون توضیح کافی بدهند که ما چه احتیاجی بخربد این خانه ها داریم و چه استفاده از این کار خواهیم کرد . اگر قائم مقام که هیچ و الا به مخالف خودم باقی هستم . یکی هم در قسمت امنیه است . بنده باز تذکره عرض میکنم که این قوای موجوده برای این مملکت ما که الحمد لله خیلی وسیع و بزرگ است خیلی کم است زیرا این ها باید حافظ مال و جان و ناموس مردم باشند در فارس يك رشته امنیه بیشتر نیست . این مسئله را باید در نظر بگیرند که در نقاط مهم فارس اقلای امنیه ایجاد کنند . آقای رئیس الوزراء حاضرند و خود شان میدانند که در پنج شش نقطه فارس اقلای امنیه تشکیل شود . تا دفعه شریب بوبر احمدی و سایر اشراک بشود کم کم باید تفنگ ها را از دست آنها بگیریم و بیل و کلنگ بدستشان بدهیم و این ها را تحت قاپو کنیم . این بودجه فعلی کم است . تشکیلات امنیه و نظمی کم

است عده و نفرات را باید زیاد کنند ، ولی بنده به خانه سفرا عقیده ندارم و معتقدم که باید يك کارهزی صورت داد
اعتبار مخبر کمیسیون بودجه - بنده تصور میکنم این قلمی را که آقای آقا سید یعقوب مورد توجه قرار دادند یکی از بهترین اقلام این لایحه است . و باید حسن استقبال کرد ، تصدیق میفرمائید که وضعیت سفارتخانه های ما در خارجه خوب نیست . ما برای حفظ اعتبار و حیثیت خود مان باید برای سفرا مان خانه تهیه کنیم و باید تحصیل آبرو کنیم . وقتی آبروی سفرا ما در خارجه زیاد شود موجب سرفرازی خود ما خواهد بود . بنده تصور میکنم این مبلغی که در اینجا نوشته خیلی کم است و دولت بهمین مبلغ هم اکتفا نمیکند و این را يك منبع مقدماتی تصور میکنند و مطابق توضیحاتی که از طرف دولت داده شده خیال دارد که در لندن و فرانسه و جاهای مهم برای سفارت خانه خودش خانه بخرد و در بودجه ۳۰۸ مبلغ کافی برای این کار تهیه کند تا در نتیجه موفق شود که مثل سایر دول معظمه در خارجه از خودش سفارت خانه و جا داشته باشد . اما در قسمت امنیه همان طوری که حضرتعالی و سایر آقایان عقیده دارند باید بر تشکیلات امنیه افزوده شود مخصوصاً آقایانی که از اطراف آمده اند میدانند که وضعیت امنیه خوب نیست و فوق العاده از حیث نفرات در مضیفه هستند امسال دولت موفق شد که تا اندازه بر عده نفران بیفزاید و در سنوات بعد امیدواریم بتدریج این نظر آقا تأمین شود .
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
فیروز آبادی - مخالفم
رئیس - اگر در زمینه کفایت مذاکرات اظهاری دارید بفرمائید
فیروز آبادی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم . ما اصلاً امروز همه اش را بنسای خرج گذاشته ایم امروز

اللام خرج را آورده اند . و ما هم تمام داریم رأی میدهیم در صورتیکه بنده این جور عقیده ندارم و معتقدم که با این پول ها ما کار لازم نری میتوانیم بکنیم مردم این مملکت باید باقی باشند تا شما این تشکیلات را برایشان بنهید مردم دارند از کرسنگی میبرند باید اول کاری کرد که مردم از این فقر و فلاکت و بدبختی خلاص شوند بعد این تشکیلات را برایشان درست کنید . . .
رئیس - راجع بکفایت مذاکرات بفرمائید
فیروز آبادی - بنده مخالفم و می خواهم نظریه خودم را در این موضوع عرض کنم از این جهت مذاکرات را کافی نمیدانم
رئیس - آنچه که میخواستید بفرمائید فرمودید .
آقابابیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند
(عده کثیری قیام کردند)
رئیس - اکثریت است . آقای تقی زاده پیشنهاد کرده اند که لایحه تجزیه بشود و باقلام يك يك رأی بگیریم . رأی گرفته میشود به قسمت اول (نظمی)
يك ملیون و پانصد و نود هزار و چهار صد و شصت و سه تومان و شش قران آقابابیکه تصویب می کنند قیام فرمایند
(عده زیادی برخاستند)
رئیس - تصویب شد . قسمت دوم . امنیه بانضمام مأمورین اجرای مالیه يك ملیون و دویست و یک هزار و صد و شصت تومان . آقابابیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(عده زیادی قیام کردند)
رئیس - تصویب شد . قسمت سوم پنجاه و يك هزار و چهار صد و سی و دو تومان . آقای دشتی حذف بودجه حکومت خوزستان را پیشنهاد کرده اند . در موقع رأی تکلیفش معلوم خواهد شد . آقابابیکه عقیده بخذف دارند رأی نخواهند داد . رأی میگیریم باین قسمت آقابابیکه موافقت قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . قسمت چهارم اعتبار نوسه

و ساختمان ضرابخانه صد هزار تومان . آقابابیکه با این قسمت موافقت قیام فرمایند
(عده زیادی قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . خرید خانه برای سفارت خانه های ایران در خارجه ۱۲۵ هزار تومان آقابابیکه موافقت قیام فرمایند
(عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . رأی گرفته میشود بماده واحده با اوراق - آقابابیکه تصویب میکنند اوراق سفید خواهند داد .
اخذ آراء بعمل آمده ۶۷ ورقه سفید و يك ورقه کبود تعداد شد
رئیس - عده حاضر ۸۴ با ۶۷ رأی تصویب شد
اسامی موافقین
آقایان : ارباب کیخسرو - سهراب خان - کزبان کازرونی - اعظمی - معظمی - مولوی - ضیاء - عدل محقق - آقاعلی زارع - دیوان بیگی - عصر انقلاب - دکتر رفیع خان امین - اعتبار - طباطبائی وکیل - دکتر لقمان - حشمتی - جوانشیر - مفتی - فهیمی - دکتر طاهری - پالیزی - میرزا عبدالحسین - آقا سید کاظم زیدی نظام مافی - بنی سابقان - ملک آرائی - طباطبائی دیبا موقر - حاج آقا رضا رفیع - فومنی - جلالی - یاسائی عباس میرزا - مرعشی قلیخان بیات - شریعتزاده - جشبندی یاسائی - افغمی - خواجهوی - لبقوانی - اسفندیاری - محمد آخوند - حاج میرزا مرعشی - اسکندر خان مقدم آقا سید یعقوب - عراقی - شیخ الاسلام ملازری - میرزا احمدخان بدر - امیر حسین خان ابلخان - خطیبی - آقا شیخ عبدالرحمن صالحی - روحی - ملک ابرج میرزا - آقامیرزا هاشم آشتیانی - دکتر سنک - عمادی - فرزند - نوحی دشتی - افشار - امام جمعه شیراز - احتشام زاده - دادگر - وزیری - فرزند - دولتشاهی - امام جمعه اهر
(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه اجرای لایحه قانون مدنی تا موقع اعلام رأی قطعی کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷

ماده واحده - دولت مجاز است از روز ۲۰ اردی بهشت ۱۳۰۷ که کابینتولاسیون مامی است لایحه قانون مدنی را که به مجلس شورای ملی تقدیم داشته تا وقتی که رأی قطعی کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی اتخاذ و اعلام شود بموقع اجرا گذارد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هیجدهم اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

اجازه اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷

ماده واحده - وزارت عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد نموده و مینماید و هم چنین طرح قانونی محاکمه وزراء را بعد از تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هیجدهم اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

اجازه پرداخت شش فقره اعتبارات مسطوره در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی

مصوب ۱۸ اردی بهشت ۱۳۰۷

ماده واحده - مجلس شورای ملی شش فقره اعتبارات ذیل منظوره در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی را تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که از اول فروردین ماه ۱۳۰۷ برطبق قوانین مربوطه کارسازی دارد:

- فقره ۱۶ ماده دوم لایحه بودجه
- الف - اعتبار ماهیانه دولت برای مخارج غیر مترقبه ۱۳۲۰۰۰۰ قران
 - ب - اعتبار مخارج سری دولت ۳۶۰۰۰۰
 - ج - اعتبار انعام دولت ۱۲۰۰۰۰
 - د - اعتبار تبلیغات و اعتبارات مخصوصه برای عمران خوزستان و لرستان و کردستان ۱۰۰۰۰۰۰
- فقره ۱۷ ماده دوم لایحه بودجه - اعتبار آشنا کردن افکار عامه بارضاع ایران ۴۵۰۰۰۰
- فقره ۲۰ ماده دوم لایحه بودجه - اعتبار برای تأسیسات عام المنفعه ۶۰۰۰۰۰۰

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هیجدهم اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

اجازه پرداخت پنج فقره اعتبارات منظوره در لایحه بودجه ۱۳۰۷ مملکتی

مصوب ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی پنجقلم اعتبارات ذیل منظوره در بودجه ۱۳۰۷ مملکتی را تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که از اول فروردین ۱۳۰۷ بر طبق قوانین مربوطه کار سازی دارد

- ۱ - بودجه ۱۳۰۷ تشکیلات نظمیه ۱۵۱۹۴۶۳۶ قران
- ۲ - امنیه بانضمام مأمورین اجرای مالیه ۱۲۰۱۱۶۰۰
- ۳ - حکومت خوزستان ۵۱۴۳۲۰
- ۴ - اعتبار توسعه و ساختمان ضرابخانه ۱۰۰۰۰۰۰
- ۵ - اعتبار خرید خاله برای سفارتخانههای ایران در خارجه ۱۲۵۰۰۰۰

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

اجازه پرداخت مبلغ بیست هزار تومان بعنوان قرض به کارخانه ریسای طهران

مصوب ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ دویست هزار قران بکارخانه ریسای رسی طهران واقعه در خارج دروازه دولت بعنوان قرض بپردازد که در ظرف ۵ سال بانضمام منافع باقسط تسویه از قرار قسطی چهل و پنج هزار قران مسترد دارد

ماده دوم - پرداخت قرض مزبور از محل صرفه جوئیهای بودجه مملکتی در ۱۳۰۶ هر موقع محل مزبور بپاشود بعمل خواهد آمد

ماده سوم - مقداری از کارخانه که قیمت آن معادل قرض مزبور و منافع حاصله آن باشد از طرف وزارت مالیه وثیقه گرفته خواهد شد و در هر موقع که یکی از اقساط مسترد شود بهمان نسبت از وثیقه آزاد خواهد گردید

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه هیجدهم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

اجازه پرداخت مبلغ ۲۳۶۳۰۱۴۴ قران اضافه مخارج ۱۳۰۶ نظمی

مصوب ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۲۳۶۳۰۱۴۴ قران اضافه مخارج ۱۳۰۶ نظمی را از

محل صرفه جوئیهای بودجه ۱۳۰۶ اداره تشکیلات نظمیته کارسازی دارد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هیچدم اردی بهشت ماه یکم هزار و سیصد و هفت شمسی

رئیس مجلس شورای ملی ، حسین پیرزاد

بتصویب مجلس شورای ملی رسید